

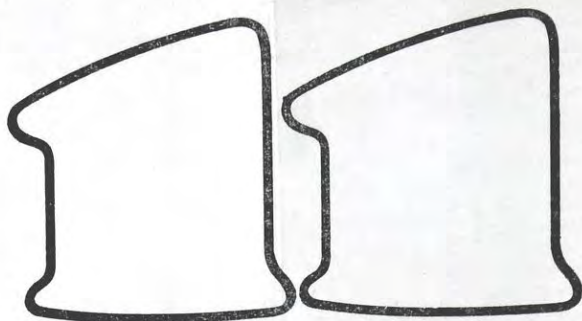
PARSIANA

VOL. VI No. 6

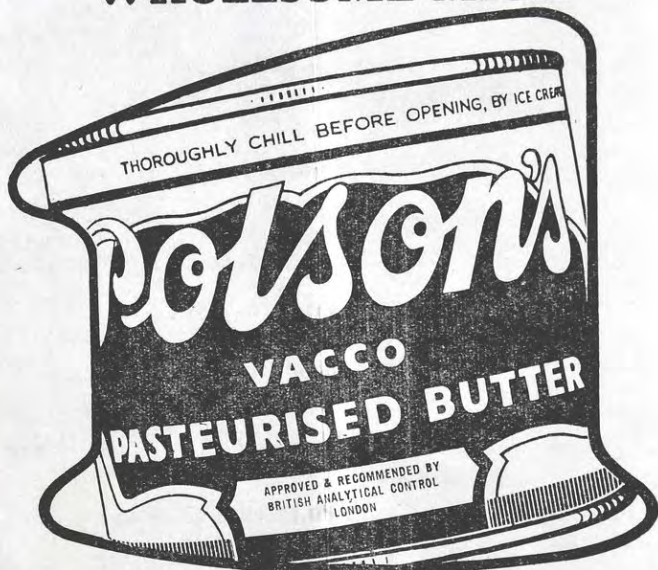
APRIL 1970

Price 50 Paise

**11 LITRES OF
WHOLESOME MILK**

**GO INTO MAKING 1 KILO OF
POLSON'S BUTTER**

Yes, in every kilo of Polson's Butter you use, there is the essential goodness of 11 litres of creamy milk. This is why Polson's Butter is so tasty, so flavourful,

so good for health! Available in packets of 100 g and 400 g and tins of 200 g, 400 g and 3 kg.

Collect gift coupons for gifts that please

POLSON LIMITED
BOMBAY ☐ ANAND ☐ PATNA

Parsiāna

VOL. VI No. 6

APRIL 1970

<u>Contents :</u>	<u>Page</u>
EDITORIAL	3
Gatha: the Songs that Zarathushtra Sang —by Mahyar Byramji Patel	5
The Thirty year Judgment on Framroze Bode —by Homi B. Dhalla ...	24
Thoughts arising from A Memorable Mammoth Meeting — by P. B. Warden	25
Conversion What it is and What it is not —by Paul Sudhakar ..	30
Iran League News	33
Ethics of Zarathushtra by Dr. Madhusudan Malhik	36

Managing Editor : P. B. WARDEN, M.S. (Bom.), D.P.M. (Bom.)

ADVISORY BOARD

Dasturji Naorooz D. Minochehr-Homji, M.A., B.Ed.
Major Sohrab R. Bamji F.C.R.A., F.R.S.A., M.B.E.
Major Adarbad Irani R.A.M.C., D.O.M.S (Lond); D.O.(Oxon)
Mrs. Gool K. Savakshah
Dr. R. C. Cooper, M.Com., Ph.D. (Econ.), F.C.A.
Mr. Jehangir F. Shroff, J.P.
Prof. Nadir Ardeshir Mody, M.A., LL.B.
Dr. Sohrab H. Batliwala, Ph.D.
Mr. Bejon N. Desai, M.A., B.Ed.
Mr. Fariburz Nariman (Architect)
Mr. Homi Burjor Dhalla, M.A. (Harvard)
Mr. Mahyar Byramji Patel

Single Copy: 50 paise. Yearly subscription for 12 issues Rs. 6. Inland.
Sh. 12/6 for U.K and 2 dollars for U.S.A.

Office Address : C/o Warden's (Mysore) Pvt. Ltd., 378, Grant Road,
BOMBAY 7.

Published and edited by Editor-Proprietor P. B. Warden from 378, Grant Road, Bombay 7.
and printed by him at Godrej Memorial Printing Press, Gamadia Colony, Tardeo, Bombay 7.

Warden is good for
Sandalwood

WARDEN'S
(MYSORE)
PVT. LTD.

Tel. 317464

(1) H.O. 378, Grant Rd.
Bombay 7.

(2) Jn. of Gowalia
Talao and Forjett St.

(3) 620, Girgaum Rd.
opp. Anjuman fire
Temple and
consignor in
and outside Bombay

Works of

FRAMROZ RUSTOMJEE, COLOMBO,

now available :—

1. Life of Holy Zarathushtra
(Eng. & Guj.)
2. Catechism on Zoroastrianism.
3. Daily Prayers of The Zoroas-
trians with complete transla-
tions and meanings of words.
4. Science and Philosophy of
Free Masonry.
5. Exposition of Hormazd Yasht
(Gujarati).
6. The Doctrine of Reincarna-
tion.

Now in press :—The Philosophical,
Spiritual and Ethical Interpreta-
tions of the HOLY GATHAS.

Please inquire at :—

1. D. B. Taraporevala & Co.
Pvt. Ltd., 210 D. Naoraji
Road, Bombay 1.
2. New Book & Co. Pvt. Ltd.,
Kitab Mahal, D. Navroji
Road, Bombay 1.
3. Jehangir B. Karani's Sons,
Behramji Mansion, Sir P.
Mehta Road, Bombay 1.
4. Warden's (Mysore) Pvt. Ltd.,
378, Grant Road, Bombay 7.
5. Sukhadwallas :— Faredoon &
Burjor, Princess St., B'bay 2.
Banaji Fire Temple, Charni
Road., Bombay 2.
VatchaGandhi Agiary, Hug-
hes Road., Bombay 7.
Banaji Agiary, N. Banaji Lane
Fort, Bombay 1.

EDITORIAL

All's well that ends well

જાંગલો જાય અને કુતરો ભસે
તેનાથી કાંઈ એક સ્થંભ ખસે?

Finis

તમામ શુદ્ધ

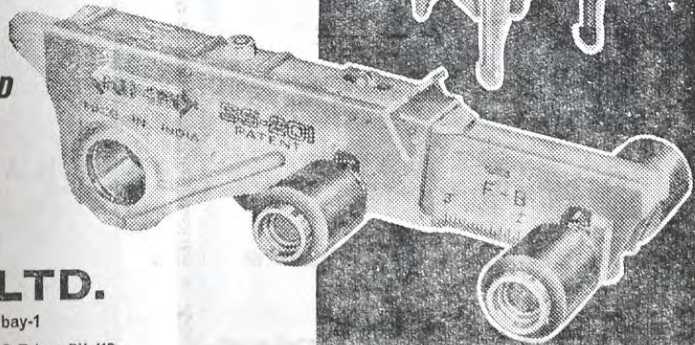

AUTO-ALIGN-ARM TU PATENTED CRADLE

THE PROVEN SHORT APRON SYSTEM

- THE ONLY TRULY INDIVIDUAL CRADLES
- POSITIVE DIRECT SPRING WEIGHTING TO EACH TOP ROLLER
- SIMPLEST ENGAGING AND WEIGHT RELEASING.
- INTERCHANGEABLE FRONT AND BACK TOP ROLLERS

THE MOST EVEN YARN AND
MAXIMUM PRODUCTION
ARE ATTAINED ON

Manufactured Marketed & Serviced by:

DAVER-NGM LTD.

Lakshmi Ins. Bldg. Sir P.M. Road, Bombay-1

Phones : 26-2166/67. • Cables : DAVERENGEM • Telex : BY 412

WITH BEST COMPLIMENTS

FROM

SORABJI NOWROJI & CO.

SERVING THE NEEDS OF INDUSTRY SINCE ONE CENTURY
OLDEST EXPORTERS & LARGEST STOCKIST OF

SANDALWOOD — SANDALWOOD OIL — PALMAROSA OIL

16, Horniman Circle, Fort, BOMBAY-1.

Whole Sale Depot :

105, Kazi Syed St.,

Bombay-3.

Tel. No. 331275-323262

Tel No. Head Office

252895

253470

252410

Grant Rd. Branch

22, Charni Rd. Junction.

Tel No. 351637

Bazar Gate Branch

Opp, The Agiary

Tel No. 261573

MAZAGOAN OIL FACTORY TEL NO. 378316

JEENA & COMPANY

**Travel, Clearing, Forwarding,
Warehousing Agents**

HEAD OFFICE:

10, VEER NARIMAN ROAD,
FORT, BOMBAY-1.

Tel. 258413 & 256942

BRANCHES AT

NEW DELHI & CALCUTTA

With compliments of

ROC PHARMACEUTICALS

manufacturers of quality
and reliable medical products

808, B. Ambedkar Road, Dadar, T.T.
near Broadway Cinema,
Bombay 14 D.D.
Tel No. 445414

GATHA: THE SONGS THAT ZARATHUSHTRA SANG:

by

MAHYAR BYRAMJI PATEL.

"I consider the pursuit, accumulation and perfection of knowledge to be more important than any other thing in all the world, — and the achievement of Self-Realization much more important than all the other benefits of all the worlds put together !"

"AEVO PANTAO YO ASHAHE, VISPE ANYAESHAM APANATAM !" Yasna 72.11

"ONE ALONE IS THE PATH — THAT OF RIGHTEOUSNESS, ALL OTHERS ARE NO—PATHS !"

INTRODUCTION :—

ZARATHUSHTRA proceeds with his sermon after receiving Enlightenment. He addresses two classes of listeners in the audience. Those that are harmful to the interests of the Mazda-Yasnis, as well as those Mazda-Yasnis who listen to him with intent to learn. He speaks with utmost clarity in order to convince both the type of his hearers with the Truth of what he says. He speaks distinctly, clearly and earnestly, with a conviction that is born of direct perception. He leaves no room for any doubt or hesitation in any of his statements. **He imparts a knowledge the likes of which has never been heard of before !** Consequently, he is transparently explicit, and never confuses us by making use of any allegorical teaching. Our learned Priests and Scholars should particularly heed his warning that those who understand but deliberately distort his admonitions would be the worst of sufferers at last !

Our Prophet chooses his words with care and frugality, and imparts his message with utter simplicity. He does not anywhere confuse those that have come to listen to him or argue with him.

The simple but lofty Religion that he expounds is not complicated with intricate ceremonies that baffle us ! Nor is it any finer than a hair's breadth, for such a frail Creed might then easily waft about with every breath of air, but is on the contrary stronger than any pillar, to which we may all cling for safety with understanding and confidence !

Quite plainly, he announces that he is the chosen Prophet of Ahura-Mazda, and that he owes his Enlightenment to Him alone! Zarathushtra had no recourse to any books or teachers, for he found such as there were of these, to be wanting in final accomplishment. He went to quiet Nature in search of Ahura-Mazda, meditated there, found Him, worshipped Him, adored Him, and embraced Him! From Him, he learned all that there was to know, and so became Wise! **The Wisdom he so acquired was not to be kept selfishly by him for himself and his followers alone, but was magnanimously to be freely imparted to all that yearned to know !** There is a Universal search for Truth, Beauty, Love, Freedom and Happiness. Zarathushtra imparts a message that would satisfy our quest for all of these. He teaches us to think, speak and act with a sense of responsibility. He exhorts us to walk along the path of Righteousness. That way, we shall realize our highest aspirations. **He cautions us to shun all the other inhibited, complex-ridden, superstitious and ceremonious paths that lead us astray !** For that way lies our despair, degeneration and degradation.

Pronunciation of Vowels :—

a as in abide; e as in echo; i as in in; o as in odd; u as in ull
a as in after; e as in ate; i as in eel; o as in ode; u as in pool;
a as in aunt; n as in announce;

Every contiguous Vowel, that is, Vowels following each other, must **always** be pronounced separately, and **never** as one long Vowel.

GATHA AHUNAVAITI — 4.

THE SONG OF THE HOLY WORD.

YASNA HA 31.

VERSE 1.

- A. Tā vē urvatā marentō,
Agushtā vachāo sēnghāmahi,
Aēibyō yoi urvataish drujō
Ashahyā gaēthāo vimerenchaite;
Atchit aēibyō vahishta
Yoi zarazdāo anghen Mazdai. (35)

- B. To you these laws, learners,
Unheard-of before do we proclaim,
To those who being of wicked intent
Destroy the world of Righteousness;
And also unto those best ones
Who have devoted their hearts to Mazda.

- C. Zarathushtra preaches a doctrine the likes of which has never been advanced before. **He was a prophet without any other to precede him!** The Truth that he broadcasts is a matter of direct perception. He addresses both classes of listeners, those that are harmful to the cause of Righteousness, as well as those that pursue the cause so dear to Mazda. This brings us to the realization that the message of Zarathushtra is meant for saints and sinners alike. None are barred when he preaches. **There is no segregation of believers and non-believers in the compass of his audience!**

VERSE 2.

- A. Yēzī aish noit urvāne
Advāo aibi-dereshtā vakhwyāo,
At vāo vīspeng ayoi
Yathā ratum Ahurō vaedā,
Mazdāo ayāo asayāo,
Yā Ashat hachā jvāmahi. (36)

- B. Since out of these there is no choice
Of path that is easy to see, for good,
Because of this I come to you all
As Prophet of Ahura's choice,
Whom Mazda to you both have sent,
That Righteously we all may live.
- C. The choice between the two paths is hard to distinguish and difficult to implement. With the best of intentions, we are liable to err. **So many of our troubles have been inflicted upon us ... by those that thought they were right whilst being confoundedly wrong!** Because of this, Ahura-Mazda very graciously sent us his Prophet Zarathushtra to guide us. It is the work of the Prophet to enable us to see rightly and live properly! The Prophet comes to restore accord out of chaos by establishing the rule of the Moral Law. Just as the good have still to progress, so also the lost have to be reclaimed! The Prophet sets out to help both these.

VERSE 3.

- A. **Yām dāo mainyū Āthrāchā,**
Ashāchā choish rānoibya khshnūtem,
Hyat urvatem chazdōnnghvadebyō,
Tat nē, Mazdā! vidvanōi vaochā,
Hizvā Thwahyā aonghō,
Yā jvanto vispeng vauraya. (37)
- B. What You give through the spiritual Fire,
And through Righteousness promise to both the Bliss,
What is the Law for the discriminating ones,
That to us, O! Mazda wisely tell,
With speech from Your own mouth,
That all the living may be saved.
- C. **The only Holy Fire that Zarathushtra adores is the blazing spirit of Ahura-Mazda, residing in every human heart!** In most, it lies dormant, in some it glows, whilst in a very few it burns righteously! This is the Fire that imparts Bliss when it is fully awakened. It lies latent or shines effulgently, depending upon

our stage of spiritual advancement. This is the real Atash-Bahram, the Victorious-Fire-of-Inner-Illumination that is enshrined within the Temple of our hearts! Zarathushtra implores Ahura-Mazda to awaken this Fire within him and his followers, and also within the hearts of the non-believers, so that they too might know the Truth and enjoy Bliss. He wants Ahura-Mazda to reveal the Law that imparts rewards and retributions, so that he might bring about a Universal Salvation! He will go to no other for this information, for he rejects any intermediaries between himself and his God. This verse clearly shows that Ahura-Mazda is a personal God, capable of responding to the pious aspirations of His true devotees! It also shows, that it is Ahura-Mazda alone to Whom Zarathushtra turns for enlightenment. **He is quite innocent of the charge of performing any worship of the so-called Yazatas, Amesha-Spentas or any other ... Spiritual or Material Beings!** This is the resolute Monotheism of Zarathushtra, the Prophet of the Mazda-Yasni Zarathushtri Daena!

VERSE 4.

A. Yadā Ashem zevīm, ...

Anghen Mazdāoschā Ahuraonghō,

Ashichā Ārmaitī!

Vahishta ishasā mananghā

Maībyō Khshathrem aojōnghvat,

Yehyā veredā vanaema drujem. (38)

B. When Righteousness becomes my quest,
O! Creator-of-Matter and Lord-of-Life,
Along with Pious Faith!
Through the Highest Mind I will seek
For me the power of the Detached-in-Spirit,
Whereby blessed, untruth may be overthrown.

C. Our Prophet advocates the quest of the Righteous-Life! In this, a deep-seated Faith is essential. **The Faith he mentions is not blind credulousness, but is the outcome of an Awakened Conscience!** Zarathushtra always extolls the virtue of a developed and progressive Mind! He finds his strength in a spirit of Detachment. In other words, he says that man has to live

righteously, be guided by a progressive conscience, have faith in his mission, and work with a detached and selfless spirit ! This is the way by which he will defeat untruth and serve the purpose of Ahura-Mazda's creation.

VERSE 5.

A. Tat moi vichidyai vaocha,

Hyat moi Asha data vahyo,

Viduyē Vohu Mananghā;

... Mencha daidyai yehya-ma ereshish,

Tachit Mazda Ahura !

Ya noit va anghat anghaiti va. (39)

B. Tell me that for my knowledge,

What good Righteousness for me avails,

Teach me through an Awakened Conscience;

Make me exalted through being right,

And also this O ! Mazda Ahura,

What will not be or will be.

C. He continues to ask Ahura-Mazda for the satisfaction of his Knowledge. He wants to know the benefit of living righteously.

Whether it is worth one's while to live a life of rectitude. Ahura-Mazda answers him through the Prophet's Awakened Mind.

... **It is an inner-illumination that guides the Prophet all the time !**

He is aware of the lofty stature of those that are upright in their lives. Zarathushtra now wants Ahura-Mazda to grant him the vision of prophesizing. He must know the consequences of right and wrong actions.

VERSE 6.

A. Ahmai anghat vahishtem,

Ye moi vidvao vaachat haithim -

Mathrem yim Haurvatato

Ashahya Ameretatascha;

Mazdai avat Khshathrem,

Hyat hoi Vohu vakhshat Manangha. (40).

- B. The Best shall come to him,
 Who wisely spreads my wisdom true —
 The Revelation of Perfection
 And Righteous Immortality;
 Such is the Power of Mazda,
 Which comes to him of the Awakened Mind.
- C. The Holy Prophet confidently tells us that all the bounteous blessings shall come to those that spread his message of Truth! His teaching shall make man Perfect and Immortal! These two rewards are the greatest blessings conferred upon mankind by Ahura-Mazda, and they come to him as a result of living according to the Prophet's teachings. With every line, Zarathushtra declares the importance he places upon the evolution of the Mind from its grosser to its finer state! **It is in the Empire of the Mind that man finds his noblest reward or meanest suffering!** No worldly honour can displace the gnawings of a guilty conscience, just as no worldly dishonour can mar the serenity of an easy mind! We thus find ourselves rewarded in proportion to the progress of our minds.

VERSE 7.

- A. Yastā mantā pouruyō,
 Raochebish roithwen khvathra;
 Hvo khrathwā damish Ashem,
 Yā darayat Vahishtem Manō;
 Tā, Mazdā! mainyū ukhshyō,
 Ye ā nūremchit Ahurā! hamō. (41)
- B. Who considers that to be the foremost
 Shines by the celestial lights;
 His wisdom is the gift of Rectitude,
 Through which he sustains the Highest Mind;
 That, O! Mazda is the spirit bright,
 Which always remains steadfast, O! Ahura.

- C. He who considers the Good-and-Loving-Mind to be of the greatest importance is radiant with the light of God! As he lives righteously, he finds himself blessed with the highest wisdom. This wisdom is a perpetual gift and is the constant companion of the illuminated righteous. Zarathushtra tells us that the illuminated ones are those who are constant in their pious pursuits. We are advised to be painstakingly faithful, and not to be pious by fits and starts. It is a difficult path we have to tread, but one that is fully worthy of our best efforts!

VERSE 8.

- A. At Thwā mēnghī pourvīm,

Mazdā ! yēzīm stōi Mananghā,

Vangheush patarēm Mananghō,

Hyat Thwā hēm chashmainī hēgrabem,

Haithīm Ashahyā dāmīm,

Angheush Ahurem shaothanaeshū. (42)

- B. Then I recognised You to be the foremost of all,
O! Mazda, ever fresh within my mind,
The father of the Good-and-Loving-Mind,
When I beheld You with my sight,
The living creator of Rectitude,
The Lord of active life.
- C. Zarathushtra declares that Ahura-Mazda alone is the Eternal-One! He is thrilled when he beholds Ahura-Mazda within the vision of his mind! He recognises Him to be the originator of the Awakened Conscience, and the source of all Righteous Actions. Everything good springs from Him. He is the supreme activator that stirs all life into being. **There is no other Creator, good or bad! Ahura-Mazda is the One God, the Only God** ... that Zarathushtra recognises and is the sole object of his worship!

VERSE 9.

- A. Thwōi as Ārmaitīsh,

Thwē ā, Geush Tashā ! as Khratūsh,

Manyeush, Mazdā Ahurā !

Hyat akhvyāi dadāo pathām,

Vāstryat va aite,

Yē vā nōit anghat vāstryō. (43)

- B. You are the Creator of Faith,
You are the Creator of Life ! and Wisdom,
You are spiritual, O! Mazda Ahura,
This is the way you lay the paths,
For those that accept the protector,
Or he who is not the protector.
- C. It is Ahura-Mazda Who makes the Faith spring up within our hearts! He is the Creator and Fashioner of the entire Universe, He is the source of all our Wisdom. He is Spiritual and beyond our earthly imagination ! He has laid the paths along which we may travel in life. **One path is that by which we accept the guidance of His Prophet Zarathushtra. The other path is that by which we reject him !** There is freedom of choice between these two paths ! However, we are cautioned to choose with care, for upon our choice depends our reward or retribution. We are particularly advised not to fall into the trap laid by pretender prophets.

VERSE 10.

A. At hī ayao fravaretā

Vāstrīm akhwyāi fshuyantem,

Ahurem Ashavanem,

Vangheush fshenghīm Mananghō;

Nōit, Mazdā ! avāstryō

Davāschina humeretoish bakhshā. (44)

- B. So from between these two, let the choice be made,
Let it be in favour of the prophet true,
Who is a Lord of Righteousness,
An increaser of the Good-and-Loving-Mind;
Never, O! Mazda, may the pretender prophet
Derive benefit from his outward piety.

- C. Zarathushtra places the choice upon us ! He advises us to be careful when we choose. **We are to accept the one who preaches words of Truth, lives Righteously, and is an Awakener of the Good-and-Loving-Mind within us !** He asks us not to be deceived by the outward piety of the pretender prophets, who lead us away from the True Path ! We are not to be impressed by the false show of the deceivers. **The only criterion to be accepted is the standard of Truth ! Magic and miracles are no standards by which to judge the right from the wrong !** They are only the paraphernalia of the knaves to deceive the fools ! Colourful Altars and elaborate rituals are only the tricks of the trade of those who have nothing more worthwhile to impart ! They only serve to distract us from the inner search.

VERSE 11.

- A. Hyat nē, Mazdā ! paourvīm

Gaēthaoschā tashō daēnaoschā,

Thwā Mananghā khratushchā;

Hyat astvāntem dadaō ushtanem,

Hyat shyaothanachā sēnghāschā,

Yathrā varenēng vasāo dayete. (45)

- B. Since for us, Mazda ! from the beginning
You made both bodies and souls,
And Mind through Your wisdom;
Since the body is endowed with life,
Since actions and speech are ours,
Whereby freedom of will we enjoy .
- C. Ahura-Mazda is the absolute creator ! He gave us our bodies, souls and minds as an expression of His Wisdom. He put life into our bodies, wherewith we may have the freedom of action and speech. He has given us the power of willing and choosing ! We are not mere puppets in the scheme of things, but are active participants in a mighty play with the capacity to respond wilfully to our inner and outer experiences. Wilful and blind caprice does not govern us, but we become the dispensers of our own destinies ! Herein, Zarathushtra upholds the theory of Karma, whereby there is a cause for every effect, and the Universal Mind manifests itself all about us !

VERSE 12.

A. Athrā vāchem baraitī,

Mīthahvachaō vā ereshvachaō vā,

Vīdvaō vā evidvaō vā;

Ahyā zeredāchā Mananghachā,

Ānush-hakhsh̄ Ārmaitish̄,

Mainyū̄ peresaitē yathrā maēthā. (46)

B. Here voices are raised,

Both false and true,

Wise as well as ignorant;

According to each heart and mind,

Guided by the spirit of Faith,

The mind speaks as it believes.

C. When discussions take place, arguments are raised both false and true. The ignorant express themselves as forcibly as the wise ones! Different views are expressed according to their inclinations and beliefs. All are guided by the promptings of their individual Faiths. Each mind considers its own opinion as infallible and final, whilst it scorns the beliefs of others! Credulousness and superstitious beliefs are hard to drive out with sound reasoning **It is difficult to drive out by reasoning that which was never driven in by good sense!** The Prophet is well aware of the stupendous task that awaits him. He has to banish long-cherished beliefs of the Daeva-Yasnis from the minds and the hearts of the congregation, and usher in Mazda-Yasna in its place!

VERSE 13.

A. Yā frasā avishyā,

Yā vā, Mazdā! peresaitē tayā;

Yē vā kaseush̄ aenanghō

Ā mazishtam̄ ayamaitē bujem;

Tā chashmenḡ thwisrā Hārō,

Aibī Ashā aibī vaenahī vispā. (47)

- B. When openly doubtful,
Or when, O! Mazda, secretly perplexed, one asks;
Or when for an insignificant fault
One suffers the greatest penance;
Watching all this with penetrating Eyes,
Closely and Righteously You observe all.
- C. Ahura-Mazda is Omniscient ! He looks into the deepest recesses of our hearts and His searching gaze is aware of all the doubts, secret and open, that assail us. He carefully takes note when we needlessly suffer disproportionate punishments for trivial faults. **The method of atonement according to Zarathushtra is by doing proportionate good, and not by inflicting upon ourselves any debasing penances, or by grovelling in the dust !** Ahura-Mazda is fully aware of all that happens at all times, and Righteously, and carefully He keeps note of all that we think, say and do. We should therefore be very careful when we punish any wrong-doers, keeping well in mind that the punishment that we hand out to them is not more than what they deserve.

VERSE 14.

A. Tā-Thwā peresā, Ahurā !

Yā-zī aiti jēghatichā,

... Yāo ishudo dadente

Dathranām hachā ashaunō,

Yāoschā, Mazdā ! dregvodebyō,

Yathā tāo anghen henkeretā hyat ? (48)

- B. This do I ask You, O! Ahura,
About all that is and all that shall be,
What secret yearnings are You aware of
The rewards that are for the pious,
And retributions O! Mazda for the wicked,
How will it be for the equipoised ?
- C. Zarathushtra questions Ahura-Mazda about the secrets of Existence. How did all this come into being ? How will it all fare in the future ? He wishes to know whether He is aware of all that goes on in the inner-most recesses of men's minds. What are the rewards of the virtuous and the retributions of the

vile ? How will they fare that are neither good nor bad ? The questions indicate that Zarathushtra has tremendous faith in Ahura-Mazda, and that he is quite aware of the fact that Ahura-Mazda is Omnipotent, Omnipresent and Omniscient. His trust in the Creator is absolute, and his confidence in His Justice is complete !

VERSE 15.

A. **Pereṣā avat, yā mainish**

Yē dregvāitē khshathrem hunāitī,

Dush-shyaothanāi, Ahurā !

Yē noit jyōtūm hanare vīnastī

Vastryehya aenanghō

Paseush viraatcha adrujyāntō ? (49)

B. I ask You this, what punishment
Awaits him who helps the wicked to power,
The worker of Evil, O! Ahura,
Who finds no other pleasure in life
Except to separate the Shepherd
From his beloved flock ?

C. He continues with his questioning. What is the fate that awaits the abettor of the wicked ? The wicked are greatly encouraged by those who are favourably inclined towards them. In the teaching of Zarathushtra, there are only two courses open before us, the good and the bad. Those that are not good are not to be regarded as neutral, but are to be accepted as bad, on the principle that those who are not for us are against us! They who are indifferent to the cause of the virtuous thereby allow the wicked to prosper and the good to suffer. They who condone evil also by that very act sanction it ! He holds out a warning against those who come between him and his followers that they are inviting the wrath of Ahura-Mazda.

VERSE 16.

A. Peresā avat, yathā hvō,

Yē hudānush demanahyā khshathrem,

Shōithrahya vā, dakhwyēush va,

Asha fradathai asperezata;

Thwāvās, Mazdā Ahura !

Yadā hvō anghat ya — shyaothanaschā ? (50)

B. I ask You this, how is he,

Of good insight, who for the householder's power,

That of the province, that of the country,

Works diligently for the furtherance of Righteousness;

He is Yours, O! Mazda Ahura,

How shall he be such — and by what works ?

C. The house-holder, the patriot and the lover of his country are said to be of good insight. They that work earnestly for the cause of Righteousness are truly the lovers of Ahura-Mazda ! Herein, Zarathushtra extolls the status of a family-man, who is devoted to the interests and well-being of his kith and kin. He questions Ahura-Mazda as to the best way in which man may successfully fulfil his purpose on Earth. **Zarathushtra rejects the ascetic way of life, and upholds the state of the householder !** The ascetic, with all his pious airs lies prostrate and helpless before his diety, which condition our Prophet dismisses as unworthy of man, whilst the house-holder leads a useful and active life which finds favour in his eyes ! The Avesta tells us that he who sows corn, sows Righteousness, thereby implying that he who lives usefully, acts rightfully !

VERSE 17.

A. Katārēm ashavā vā

Dregvāo vā verenvaite mazyo ?

Vīdvāo vidushē mraotū,

Mā evidvāo aipi — debavayat;

Zdī — ne, Mazdā Ahurā!

Vangheush fradakhshā Mananghō. (51)

- B. Which one, the virtuous or
The vicious one chooses the better?
Let the Enlightened-one wisely explain,
Let not the Ignorant-one mislead;
Guide us, Mazda Ahura! ...
O! bestower of the Good-and-Loving-Mind.
- C. Zarathushtra asks Ahura-Mazda to reveal to him which of the two, the virtuous or the vicious, makes the proper choice. The answer is obviously contained in the question itself! Careful consideration of this choice is of momentous importance. Once the choice is made, we draw upon ourselves the fruits thereof. Nature relentlessly pursues the right course without fear or favour! He lays great stress upon our accepting the guidance of only the Enlightened ones. The pretender prophets are ignorant of the tremendous harm that they do. We are to develop the Good-and-Loving-Mind within us, which will help us to make the proper selection of the teachers. **How can they show us the right path of Salvation, who themselves are sunk and lost within the meshes of rituals, spells, magic and superstition?** The Prophet shows us that the only way for us is through the pursuit of right thought, right words and right actions! How can ceremonial prayers save us after we are dead, when we so assiduously shunned the course of Rectitude whilst we lived?

VERSE 18.

A. Mā — chish at vē dregvatō

Mathrāschā gushtā sāsnaoschā;

Āzi demānem, vīsem,

Vā shoithrem, vā dakhwyūm, vā ādāt

Dushitāchā marakaēchā;

Athā ish sazdūm snaithishā. (52)

- B. May none therefore go to the False
And to his utterances and teachings pay heed;

For your home and town,
And province and country he hurls to ruin
To disaster and death;
Resist these with your might.

- C. He cautions us never to go to the wicked for their evil brand of knowledge ! They are sophists who deceive us with clever but false arguments ! The ignorant masses play into the hands of these false priests, who fleece them mercilessly and ruin them with their ceremonial paraphernalia ! Our Prophet warns us that only his message of Righteousness, Awakened Consciousness, Faith and Power shall bring us Perfection and Immortality, which are the cherished goals of the Enlightened seekers ! All the other ways are the pursuits of the credulous believers in the art of priest-craft, which ultimately brings destruction upon our homes and towns, provinces and countries, and hurls us into ruin and death ! We are told in the most emphatic manner, that we are to resist the onslaught of these false pretenders with all our might ! Thus we see that at every step, Zarathushtra advises us to be rational, use our minds effectively, think clearly and act wisely !

VERSE 19.

A. Gushta⁻ ye man⁻tā Ashem,

Ahumbish vid⁻vāo, Ahurā !

Erezhukhdhāi vachanghām

Khshayamnō hizvō vaso,

Thwā⁺ Athrā sukh⁻rā, Mazdā !

Vanghau vidata ranayao. (53)

- B. He who gives his ear to and recognises Rectitude,
Becomes the master of Self-Wisdom, O ! Ahura,
Efficient in the matter of true speech
He has control over his tongue,
Through Your Inner-Illuminating Fire, O ! Mazda,
Grant the destinies to them.

- C. The one who is eager to attend to the call of Righeousness, becomes a Self-Realized person ! His words are always truthful and sweet. He has his tongue under proper control at all times. His speech is always very effective. There is always a special sanctity attached to the words of a truthful man, and it is said that Heaven hastens to satisfy his every command ! There is an Inner Fire burning within our hearts that illuminates our lives ! This Fire is the source of all our actions and their rewards. We are to keep this Fire pure and glowing. When we do so, it will reward us with the blessing that our lives be happy the nights that we live !

VERSE 20.

A. Ye āyat ashavanem,

Divamnem hōi aparem khshyō,

Daregēm āyū temanghō,

Dushkhvarethēm avaetas vachō,

Tem vā ahum dregvanto,

Shyaothanaish khvaish daēna naeshat. (54)

- B. He who goes to the pious,
With intention to deceive, his abode shall be different,,
Long periods of darkness,
Evil nights and remorseful speech,
Such a life the wicked ones,
Shall work out for their own wrong deeds.
- C. Conversely, those that live wicked lives, who find a malicious delight in leading the pious astray, shall find retribution awaiting them ! They shall suffer the dark terrors of their own wickedness retaliating upon them. Their sufferings shall be long and painful. Their nights will be full of torments. Their speech shall be false and harsh, and unpleasant to listen to. They will spend their time in lamenting over past wickedness and misdeeds. Suffering such inflictions, they shall work out their period of punishment. **Zarathushtra does not portray an Eternal Hell in the Gathas !** The wicked shall work out their vileness, after which they too shall tread the path of virtue after their painful lesson has been bitterly learnt.

VERSE 21.

A. Mazdāo dadāt Ahurō

Haurvatō Ameretāschā,

Buroish ā Ashakhwyachā,

Khvapaithyat Khshathrahyā sarō,

Vangheush vazdvare Mananghō,

Yē hōi mainyū shyaothanaishcha urvathō. (55)

B. Ahura-Mazda grants

Perfection and Immortality,

To those rich in Righteousness,

And powerful in their Detachment,

Fully developed with the Good-Mind,

Who in their spirit and works are devoted to Him.

- C. This verse gives us the key to the inner message of the Gathas. We human beings are here to develop four main virtues. They are a dedicated spirit to the cause of Righteousness, Awakening of the Good-and-Loving-Mind which embraces the entire good creation of Ahura-Mazda, the drawing upon ourselves of a spirit of selfless and dedicated service with a complete disregard for personal gain, and finally the absolute acceptance of a rational Faith! When we become accomplished in these four great virtues, Ahura-Mazda shall be pleased to confer upon us the twin rewards of a life made Perfect and a spirit made Immortal! This is the essence of the Prophet's teaching. Our surrender to Ahura-Mazda will then be complete, and we shall then have risen to the full stature to which our Prophet requires us to rise as Mazdayasni Zarathushtrians!

VERSE 22.

A. Chithrā ī hudaonghē,

Yathana vāedemnāi Mananghā

Vohū, hvo Khshathrā, Ashem,

Vachangha, shyaothanacha hapti;

Hvo Toi, Mazda Ahura,

Vazishto anghaiti astish. (56)

- B. Clear is this message to him who is wise,
And to the one with the Awakened Conscience,
To the possessor of the Power Divine, and the Righteous,
With speech and works well-adorned;
He, Mazda Ahura, is truly Your own,
And is the firmest believer of all.
- C. Zarathushtra tells us in unequivocal terms that his message is
only for the Wise, those with Awakened Minds, selfless possessors
of the Divine Power of Detachment, and the Righteous! They
whose thoughts, words and deeds are true and pleasant will
understand the message well. Such alone are the firm believers
of Ahura-Mazda and truly belong to Him. Only these people
understand the Prophet and are the followers of his Good Reli-
gion! All the rest who blindly follow other paths belong to
other Faiths which are quite distinct from the one that he
preaches. **Zarathushtra's Religion is based on Absolute-Mono-
theism, Ethics, Righteousness, Love, Selfless-Service, Reasoned-
Faith, Beauty and Truth!** We are to think, speak and work
with the object of achieving Perfection and Immortality! This
is what comprises the Eternal-Verity of his Religion of the Good
Life!
(To be continued)

"DIANA CLEANING PASTE"

For Spotless Cleaning, Washing, Cooking Utensils, Crockery, Cutlery,
Glasswork, Enamelware, Marble, Tiles, Metal, Floors, etc.

Free Delivery From COLABA To MAHIM. Phone or Drop A CARD.

PACKINGS:—

25-00 Kgs. Tin	3-00 Kgs. Tin
6-00 Kgs. Tin	1-50 Kg. Tin

DIANA SOAP CO.

Sussex Road, Byculla, BOMBAY-27. DD.

Phone : 3 7 3 7 9 9

Also available at all Leading Stores.

Distributors :

G. ATHERTON & CO. (P.) LTD.

BOMBAY-1 BR.

The Thirty year Judgment on Framroze Bode

by

HOMI B. DHALLA

The atmosphere was electric with suppressed excitement. People flooded into the Cowasji Jehangir Hall on April 1, an hour before the scheduled time. They had come at last to do their duty. A patient race, they could brook no further mockery of their ancient faith. For the man who had made a travesty of their religion they had nothing but contempt. And they showed it.

Their sensibilities which had been trampled upon by Mr. Bode, were calmed by the presence of Dasturji Dr. Hormazdiar Mirza. His goodness lay like a benediction over the vast multitude; while soothing them, it yet strengthened their resolve to fight this man to the last iota of their Zoroastrian vigour.

In grim silence the audience heard incident after incident from Mr. Bode's life. The list stretched from 1940-1970. His had not been merely a life of youthful folly; rather he has consistently bartered religious principles for sensationalism. The Bansda Navjote scandal, the Mazdaznan racket, the stunt of the sixth Gatha etc were among those enumerated. Then, gravely, Dasturji Mirza called for the judgment of the community. Scorning poise, it thundered forth its reply. The strong resentment Mr. Bode has burgeoned in Zoroastrian hearts poured out in unanimous assent to the Resolution publicly censuring him.

Posterity will forever be grateful to the Jashan Committee and to its ebullient Mr. Maneck Mistry for having spearheaded a movement which has galvanised the community's conscience. To have organised a meeting of such mammoth dimensions could never have been a facile task; but to have arranged it so efficiently evokes the community's admiration.

People were poignantly aware of the totally different auras of the meetings of March 10 & 14, conducted by Mr. Bode, and that of April 1, presided over by Dasturji Mirza.

Mr. Bode had commenced both his meetings with a prayer, soulfully chanted. People bowed their heads honouring the prayer, but most hearts, devoid of respect for him, were unmoved by any stirrings of emotion.

Dasturji Mirza made no overt show. But the quiet dignity of his manner and the testimony of his life irradiated his personality. Here is a true Dastur who has lived Zoroastrianism.

But — Bode. How can the community respect him, when inconsistencies spring up like a rash in all his speeches? His opinions are unsupported by his actions... so widens the yawning chasm between his preaching and his practices. Many have pointed this out and have added that due to this, whatever he says is bereft of the stamp of authority or truth.

On March 10, Mr. Bode posed as the champion of the reformists. Four days later, at the Anjuman Atash Behram he had astonishingly turned orthodox!

This convenient fluctuation of ideas betrays his wavering truth. Truth is a thing of life and being. Let Framroze Bode remember that. If he had heeded the words of Charles Kingsley,

"Stick to the old truths
and learn their divineness
in your every-day work;
do not darken your mind
with intellectual puzzles,
which may breed disbelief,
but can never breed vital
religion or practical usefulness,"

whatever befell him on April 1, would not have done so.

THOUGHTS ARISING FROM A MEMORABLE MAMMOTH MEETING

by

P. B. WARDEN.

The Gates of Sir Cowasji Jehangir Hall opened. All Zoroastrians true to their Faith and honest in their convictions gate-crashed at the entrance to witness the crack of the doom of a handful of chatterboxes and to obtain judgment on and get verdict of the community on the nefarious anti-social and anti-religious propaganda of Ervad Bode and Shri Dara Cama through Kaiser-i-Hind. The meeting was unprecedented in attendance and signified the importance the community attached to its proceedings. The proceedings lasted for two and a half hours and the visitors were so much impressed and awed that there was pin-drop silence throughout.

A group of self-styled leaders like Ervad Bode and Shri Dara Cama had the audacity to constrict the sphere of the great Heritage of our Glorious Faith. A few frogs in the pond having failed to see the vast universe around them had worked out a few canons, maxims and rules to fit into the limitation of their comprehension and experiences. Their experiences were never spiritual and their comprehension was some childish condensation to meet their demands of simplicity for Simple Simons whose minds could not go far enough to learn and understand the things

beyond the outer aspects of rituals and ceremonies. Unmindful of the vast ancient Religious lore that needed 10,000 full size leather-pieces to scribe on for record and preservation they had the recklessness of bravado to do some crystal-gazing to minimise their vision before promulgating their two pet formulae (1) What they cannot grasp is not true (2) What they do not relish is not good. With these two tools they embarked on a mission of man's emancipation. They told their followers that heavy thinking is not thoughtfulness and does not agree with common man. **All they need is chicken feed.** Like chicken extract it is concentrated, it is convenient to serve, it is good for them. Ervad Bode says it is my discovery of your Faith; conveniently forgetting that everyman's faith is his own personal belief. The mini-prophet with the support of his gang has made a declaration of faith of his own choice inviting all simple simons. "Come Ye! my faithful. Come Ye! and join my chorus. I have led choruses before with Mazdazanan-vocal and instrumental. I know I can talk. I will talk, you follow as ye! my faithful. Five short chapters culled from the vast Avesta lore can be sung the rest could be sunk.

“Eureka, Erureka” “I have discovered — I have discovered” was the cry of Archimedes as he ran home naked and unshamed from the bath. What has our self-styled preacher discovered? His first grand slam. He has discovered that it is better for the common man to accept him as a somebody who has discovered a conceptual short hand of the Religion of religions in the five gathas as **A canonical Bijou** comprising Secularism, Theology, Divinity, Orthodoxy, Heterodoxy, Revelation, Inspiration, Faith, Veneration, Devotion with all and sundry “isms” sine consecration with or without rituals or ceremonies which are profanations and sacrileges.

His second is a set of discoveries on negative bases. Where do the Gathas prescribe ceremonies or rituals? Why not complete the technique of negation by asking another question to his own self. “Where do the Gathas proscribe them as sinful acts? Where in the Gathas are the mobeds described as social pests because they perform ceremonies? Sir, to you ceremonies may be shells but we are no cocoons.

His third: Where do the Gathas say Thou shalt not marry outside thy group? So why not buy a spouse in a jumble sale? Mismatch is accident. Unmatched spouse is God’s grace but why should everybody expect God’s grace? In your opinion can’t they do without it?

His fourth: Where do the Gathas say that man cannot be burnt alive or dead? So to a man fresh from America lynching and cremation are justifiable. Things can go on like this ad nauseum. We know

they are confused. We see they are confused. It is not the life that matters but the courage we bring into it. We have courageously blown up the balloon and the buffoonery packed into it on All Fools Day. Their boomerang has hit them back.

Pitted against every heretic there are a hundred Defenders of the Faith. Ervad Bode’s tall talk that younger generation of Parsis clamours for a scientific religion where are these young men & women? What scientific achievement have they to their credit? What choice have they made (if ever they made any?) in selecting you Sir, Ervad Bode one least competent to know science or even to understand the scientific outlook. Our younger generation on the contrary has hunger to know and understand the original and the ancient wisdom. Young Zoroastrian Youths’ Association is already formed under the leadership of one Shapur Doctor to supervise and sustain the faith of the faithful and instil and strengthen the faith of the vacillating youth. Shapur! Your ideals are lofty. God be with you. This issue of Parsiana will be unusual as it will contain far too many pages in Gujarati to the exclusion of matter in English. This format will be followed just this once on the recommendation of our revered teacher of Avesta-Pahlavi Mr. Homi Chacha. He recommends that as the proceedings of the famous protest meeting of 1st April 1970 were in Gujarati, and as Parsiana is not an ordinary newspaper but in pamphlet form and zealously preserved in bound volumes by at least one-third of its subscribers we should preserve the essential part of the report verbatim as it has appeared in Jame-Jamshed

of 2nd, 3rd and 4th April 1970 as ready reference for all times. Mr. Chacha says that Ervad Framroze Bode in his early years actually lived on mobedi performing all ceremonies until he got the chance of taking over the Petit Fasli Agiari and even thereafter has performed Vandidad in a number of cases particularly of the Nirang-i-Din and other big ceremonies of clients with respectable bank accounts. Apparently there is a method in the madness of shouting aloud against rituals and ceremonies, when almost every day a Vandidad and several times in a year Nirang-Din are performed in the Anjuman Atash Behram to which he sticks on as a secretary for pelf. He is the secretary and keeps accounts of all incomes from all ceremonies. It is high time that these accounts be scrutinised to determine the number of ceremonies per given period, esp. the ceremonies which he vilifies and decries yet attends in person without taking part in any ceremonies because the Athornans have boycotted him.

Discussions are going on from both sides. There is no stalemate. Assuming we put the matter on parole and ask the erstwhile self-styled reformers to answer one question straight without mental reservation. Supposing all their points are conceded to them do they honestly believe that the faith of the community will thereafter be more staunch, more scrupulous, more truthful, more trustworthy, conscientious, high-minded and right-minded? Or is all this a game of mud-slinging because a few athornans have leisure they know not what to do with. All societies work under some common laws, custom was always the most cherished source of all

common laws. Custom, usage and practice make the law and not the fleeting wish of a few for change because custom is the accumulated wisdom on social problems. The function of law (or custom here) is to preserve this wisdom. Parsiana was started for the same reason with the sub title "A NEW MEDIUM FOR OLD WISDOM. Incidentally the first few copies of Parsiana were printed in Kaiser-i-Hind Press. The soul of the law is in the body of the people not in the custody of any man's brain or brawn or purse. Brain soon gets dull by persistent folly, brawn decays and purse is like a laundryman who will wash anybody's dirty linen in the public.

Mr. Jehangir Chiniwalla has written in his Parsi Avaz of 7-6-1964 page 4 something which is proper to recall here.

"Late Mr. Pirojshah Murzban, the Editor of Jame-Jamshed was a polished learned man of the community and was up-to-date in his way of living. In his private life he used to smoke, drink, dance and had a full life in the worldly way. I had come in intimate contact with him. Notwithstanding all this his policy of Jame-Jamshed was conducted for strictly honest orthodoxy.

Late Mr. Erachshaw Hirjibehedin had received average education and was personally a man of true faith who said prayers every day and whole time at home and in the office kept his head covered with a cap in the conventional orthodox way. I knew him personally very well and I had good contact with him. He had told me frankly that because the po-

licy of Jame-Jamshed was orthodox from business point of view I must keep the policy of Kaiser-i-Hind in favour of reformists”.

Have the sons of Late Mr. Hirjibehdin the moral courage to announce the real motive of their Tamashas? Why do they need question & answer meetings if not for creating scenes and craving attention morbidly? Our revered Dasturji Sahib Khurshedji Dabu has quietly and unostentatiously been giving replies in Jame-Jamshed since years past to persons seeking knowledge honestly. None need resort to theatricality.

Parsiana invites non-Parsis to write on our problems. Every one of such writers are people of integrity and has studied our religion or our social norms and have written with due respect and decorum, even if their interpretations are criticised by persons who claim better knowledge. However, with deep regret I have to state that the so-called reformists appear to

have picked on non-Zoroastrian men who had nothing to write on except perhaps what they were tutored to do with despicable intent of running down our ways of life.

Kaiser-i-Hind has made a very irresponsible statement about the Editor of Jame-Jamshed. Because he is directing the policy of this famous Parsi paper in favour of orthodoxy the complaining paper not liking his independent nature and action speaks of him in unsporting terms. Let it be known to all ignoramuses that every newspaper whether of politics, economics, social problems or religion has a set policy determined by the Board in consultation with the Editor and the Editor implements it. That is pure administrative arrangement throughout the newspaper world. This has no exception. Can anyone show any newspaper in the world which has no policy? Then who implements it? Instead of giving names be a sport and take your fall gracefully. That is manliness.

U
S
E

E
S
S
O

G
A
S

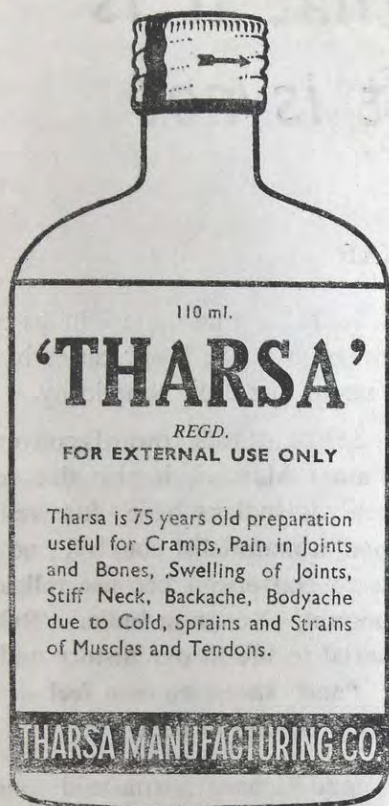
DISTRIBUTORS:
KOSANGAS COMPANY

**The clean, safe and efficient Domestic and Industrial fuel
with KOSANGAS SAFETY HAT
Your neighbour has it why not you ?
Sole Agents**

KOSANGAS COMPANY.

Bombay and Poona Distributors
THE NATURAL GAS CO. PVT. LTD.
53/57 Laxmi Buildings, Sir P. Mehta Rd., Bombay-1.

Sole Selling Agents:

B. A. & BROTHERS (BOMBAY) PVT. LTD.
98, PRINCESS STREET, BOMBAY 2.

B. A. & BROTHERS (EASTERN) PVT. LTD.
6, Clive Row, CALCUTTA Station Road, PATNA

Panbazar, GAUHATI, ASSAM
Baxi Bazar, CUTTACK, ORISSA

"Zoroastrian Credo"

A Book for every home by Gool K. S. Shavaksha, A very simple translation in English of the Gathas, Daily Prayers and the Life of Zoroaster with simple essay explaining our religion to the children. Rs. 5/- Available at N. M. Tripathi and from the Author, 43 New Marine Lines, Bombay—1.

HOMI & CO.

Charni Road Junction

A place for Style, Quality and
Precision for glasses.

Eyes tested by qualified eye-
specialist on attendance

(COURTESY
and
FAIR-DEAL)

SHIPCHANDLERS

CAWASJI BEHRAMJI & Co.

298, BAZAAR GATE ST. BOMBAY.

Conversion What it is and What It is not

by

PAUL SUDHAKAR

Before a large audience at Y.M.C.A. Hall New Delhi in July 1969 Mr. Paul Sudhakar testified in his lecture, **"Conversion, what it is, what it is not"** that Jesus attracted people by love only. It is same divine love that wins converts today. If any other inducement were used it would be a simple matter to win them back to their original religion by offering greater inducements.

Mr. Sudhakar became a Christian in 1947 while studying philosophy under Dr. S. Radhakrishnan, later President of India. He asserted that he was led to Christ in his search for truth that "only God converts by confronting man" and denied that any real conversion could take place 'by fraud, fear, persuasion or allurements."

Father Theo Mathias, S. J., Board Chairman of the Christian Higher Education Association said that the topic of religious conversion in India today is most "delicate." Conversion is a fundamental right under the Constitution, but in effect it is a "bad word."

One reason for this may be that many of the poorer classes have become Christians and the upper classes presume that this must be "exploitation."

Mr. Sudhakar said caste Hindus object to conversion of the lower castes because they fear to lose their superiority.

This hostile attitude towards conversion, said Father Mathias, is also due to the high regards Indians have for religion. **In Japan, a materialist country, no one objects to conversion because religion is unimportant. Not so in India. "Religion is essential to life in our history and culture," "and therefore men feel strongly about any change in belief."**

President Richard Nixon said one of the troubles of the country today is that young people seem to think religion is for "old folks." He said religion is not considered and, therefore, the younger generation does not go to church.

What once were vices are now manners.

Note: It has become a fashion in our community to talk of conversion from the stage. If the lecturers were to realise and separate out conversion by God and by subterfuges they would realise that there could never be any bar legal, social or psychic to one who is converted spontaneously at heart. It is his belief and he embraces it without let or hindrance. Who and what is there to stop any such person

anywhere? However conversion by marriage is pursuation in wooing and allure-ment by hope of the persistence of the sentiments of wooing. It is the fear of losing love and as much a frandulant "come into my parlour" technique to ensure a place in a new brotherhood. Catholics are the worst culprits of that technique in any marriage with non-catholics. They do secure converts this way. Such converts are not converts at heart. We in Parsis have many women married outside who do retain their Faith firmly and staunchly. They have really become our problem women. Those who leave community bag and baggage, heart and soul bid us good-bye and we bid them good-bye too. We do not wish to follow a phantom we wish to discover a way of life that will perpetuate our identity.

Dasturji Khurshedji Dabu in one of his weekly short notes has written that Shri Mahadev Desai has noted in his diary the case of a Parsi by name Darbari, who re-

moved Sudre-Kushti from his person. Mahatma Gandhi explained to him the philosophy of Zoroastrianism and the significance of the symbolisms and by inducing him made him put on Sudreh-Kushti once again — now for the rest of his life.

It is said in the Gita that however attractive may the customs in the religion of others be there is some element of alarm and dread lurking therein — ५२ - ५ मे ऽ भयानकम्' For that reason for every man his own religion is the best.

There were two Parsis in the Ashram of Rabindranath Tagore who expressed their desire to be converted to Hindu religion. The great sage explained to them the loftiness of our religion and all that is good in our "Tarikat" (practices). In one of his books he has explained the philosophy of Khurshid-nagherashni and in his Religion of Man has extolled the Aabeds of ancient Iran, and their work in stabilizing faith.

MOBED—Our Urgent Problem

આપણાં પ્રીય મોબેદ ટાળાની ઉન્નતી માટે મુંબઈની પારસી પંચાયતે ફંદ બોલ્યું છે જેમા ફરક જરથોસ્તીએ પોતાની ફરજ સમજી ફાળા મોકલતાજ રહેવું જોઈએ. તમારો ફાળો તુરતા તુરત મોકલવાની **PARSIANA** તમને યાદ દેવશવે છે. જાનેવારી ૧૯૬૮ ના અંકમાં પૂરી વીગત વાંચશો.

અથોરનાનોની ઉન્નતી અવશ્ય છે.

“NO MOBED NO PARSI”

is the slogan of Prediction
and hint for urgent Action.

Give & Live

Live & Give

like a true Zoroastrian, that you are.

Mysore Sugandhi Dhoop Factory

are manufacturers of
well-known brands of
AGARBATTIS

available everywhere
Office

Commercial Chambers
near Jakaria Musjid,
Bombay 3

Telephones } **321752**
 } **324584**

M/s. G. P. Mhapsekar & Co.

Sandalwood, Sandalwood Oil Merchants

&

Importers—Exporters

“LAXMI NIVAS”

Gibb Town, Post Box No. 8, Dharwar (Mysore) India.

Oldest & Largest Stockists of

MALBARI & DHARWADI (MYSORI)

SANDALWOOD & SANDALWOOD OIL

Our Sales Depots at :

Dharwar & Bombay

Principal Suppliers to :—

M/s. WARDEN'S (MYSORE) PVT., LTD.

Grant Road, Bombay & other Merchants in Greater Bombay.

Grams : “SANDALWOOD” Dharwar.

Phone No. : 179

IRAN LEAGUE NEWS

UNWANTED FLATTERY.

It is an old custom amongst all nations to exaggerate the importance of their own Rulers and their family even amounting to open flattery. It was a great step forward that H. I. M. the Shahenshah and H. I. M. Empress Farah have deprecated such flattery and the Empress told people to stop the practice. At a gathering in Teheran Parsi Orphanage the Empress while disliking such flattery observed: "If what is said is intended to be a manifestation of gratitude, this goal could be far more effectively reached through the performance of responsibilities in a spirit of dedication." The Empress then started a campaign against all ostentation in the country.

IRAN AND IRAQ.

In spite of all efforts of the Government of Iran to continue friendly relations with her Moslem neighbour Iraq, the policy of the Ba'atist Party regime in Iraq was such as to foster ill-feeling between the two countries. The dispute was over the waters of the Shatt-el-Arab which divides the two countries. Iran has claimed her rights over the river under international law. It was also pointed out that the Shatt-el-Arab was supplied with water from streams flowing over the territory. Iranians in Iraq were maltreated and for-

ced to leave the country. 15,000 Iranians became refugees and returned to Iran by buses and trucks. 25 Iranian buses ran a shuttle service between Khosravi and Qasre Shirin in Iran. They had to leave all their shops and other belongings behind. Appeals were issued in Iran to employ these refugees in industries in Iran. Their plight has become pitiable. The diplomatic relations between the two countries are strained and the legations are withdrawn from either side.

WOMEN IN IRAN.

After the great stride taken by H. I. M. the late Reza Shah Pahlavi in the emancipation of women in Iran from servitude, it is gratifying to note that Iranian women are coming forward to take their legitimate place in Iranian society. They are increasingly employed in Government and municipal offices. During the last 25 years women in Iran have fought for rights with men. The White Revolution in Iran gave them voting rights in all assemblies and parliament. A law is passed to deprive men of the right to divorce his wife **in absentia** compelling them to seek the regular course of law. Now women in Iran are eligible to hold high posts in Government. Dr. Farrokhruh Parsa holds the post of Education

Minister in the Iranian Government. She graduated from the Teheran University and was a head mistress of Reza Shah Kabir school. Five women under the age of 30 were appointed judges in Iranian courts. Women Police undertake various duties in Teheran. There are five women diplomats in the Ministry of Foreign Affairs. Women have proved themselves capable of being given high responsibility.

A NEW OIL AGREEMENT.

After long negotiations an agreement was reached between the Oil Consortium representing foreign interests in Iran and the Iranian Government. A sum of one billion dollars will be paid to the Iranian Government annually by the Consortium. The amount is to be paid in cash and partly in oil products which the Iranian Oil Co. will be able to export to foreign lands. This large sum will greatly help the Fourth Development projects in Iran as the first Foreign Exchange earner.

IRANIAN EXPORTS

The Government in Iran is working hard to promote the country's exports in different countries of the world. Carpets rank the second largest in exports. A list of such exports in one month last years was as under :

Carpets	5 million dollars
Fresh & dried fruits	1 " "
Cotton	1.8 " "
Caviar	1.8 " "
Skins & hides	1.4 " "

Other items of heavy exports are mineral ores, wool, gum tragacanth, nuts, cement, sweet oils etc. Recently a visit was paid to India by Mr. Hoshang Ansari the Iranian Minister for Economy for

promoting mutual trade between India and Iran. An agreement was arrived at which will benefit the two countries mutually. A list of goods which Iran can export to India and vice versa was fixed. The minister Mr. Ansary paid a visit to Bombay before his return to Iran and was welcomed by the Iran League and other Parsi associations including the Iranian Zoroastrian Anjuman.

Early in June, 1969, Mr. Dinesh Singh the Indian Minister for external affairs visited Iran with a trade mission to establish a joint trade commission.

ARAK ALUMINIUM.

The Ministry of Economy in Iran signed last year an agreement to establish an aluminium plant in Arak costing 35 million dollars with two German firms under which the two firms will supply all the machinery required for the plant. The plant will be a joint venture and will start working early in 1971. It will turn out over 45,000 tons of aluminium annually.

ARCHEOLOGICAL DISCOVERIES IN NORTH IRAN.

Dr. Richard Fyre, of the Asia Institute, stated at a conference on Iranian Archeology sponsored by the Asia Institute that he had made some valuable discoveries at Kaluraz near Rasht in north Iran. According to him these discoveries revealed a "whole new civilization in northern Iran, quite different from those in the country." He added : "They are absolutely phenomenal discoveries. They reaffirm the knowledge that has been gained at Marlik Beginning around the first

millenium B. C. there are more of the surrealistic art forms first seen in Marlik, but an enormous variety of finds, not just repetition of the same things. There is also a lot of silver and gold."

Dr. Frye proposed to the conference to make Iran the world centre for Iranian studies. The establishing of an institute for such studies would promote active teaching and research and be a source of advice open to all.

DISCOVERIES IN KHUZISTAN.

Dr. Ezat Negahban with his party of 100 workers, made some important and interesting discoveries in Haft Tapeh, a site of "seven hills." The excavations

brought to light the foundations and contents of a palace dating 1500 B.C. The oldest layer is dated approximately 4,500 B.C. Six layers were identified above it. The latest was estimated as being of the first millenium B. C. This takes us back to the Elamite period in the history of Iran. In one area supposed to be an old library 500 tablets in clay were uncovered. They are in a language so far undeciphered. Iranian students will find them interesting for supplying links in their ancient history after they are deciphered. There was also a royal tomb with 23 skeletons lying in order under vaulting bricks. Pottery and ceramic objects were also found.

P. N. Mehta Education Trust

RUNS

Boys' Town

NASIK

We invite attention of parents to this famous Boarding School for boys of all ages and all communities.

Efficient staff—Individual attention—Hygienically wholesome diet—Opportunity for out-door sports—Open-air games—Care of health—Building of character along with sound education

The late Sheth P. N. Mehta's Munificence HAS MADE BOYS' TOWN A MONUMENTAL EDUCATIONAL INSTITUTION OF REPUTE.

(Concessions to Parsee Students will be considered by the Trustees)

Inquiries—Mr. Bejon N. Desai, M. A., B. T. Principal.

Ethics of Zarathushtra

by

Dr. Madhusudan Malhik, M.A., (Double), D. Phil.

The Zoroastrian ethics propose no new-doctrines in things ethical. It is the morality inherited by many religions to-day. Viewed against the background of its origin it may be asserted that it came with all the freshness and vigour of a creed in a world, which had just emerged from a semi-barbarous and nomadic stage dominated by sacrifices (animal and human) and by ceremonies where intoxicants were more or less the rule.

Zoroastrian ethics have no deeper metaphysical problems, such as Maya, Karma, Samsara, Moksa etc. of the Hindu doctrine. It is out and out a practical morality. Truth played a very great part in it. It eschewed all that is untruth. Herodotus in spite of severe enmity against the Iranians, spoke out plainly and openly that the ancient Iranians were taught three things — to ride a horse, to wield the bow and to speak the truth. Thus the practical character of its ethics lead to the shunning of all abstruse speculations and avoidance of all mysticisms. The reality here is never by passed, and the finite is not allowed to be sacrificed at the altar of the infinite.

Free Will

Man in Zoroastrianism is not a tool to be toyed with at the sweet will of a Divine Dispenser. He possesses a free will, is capable of inaugurating good and evil, and

the free will offers him greater possibilities to himself and to others. Thus the perfect faith in the capacity of man, his adherence to and insistence on his activity re-orientate his whole undertaking. This positivistic attitude thus leads him to an optimistic view of the destiny of man. It thus constitutes an adverse commentary on fatalism which breeds pessimism and resigns man to the inscrutable ways of Providence.

Three Virtues

The Iranian life is full of hopes here and hereafter and the salvation (moksa) is not the negation of life, but a full realisation of life. Zoroastrian ethics move round the fundamental opposition between the good and the evil and the duty of man is to side with the good so that the evil will be ultimately vanquished and the good triumph out with flying colours. The cardinal doctrine thus is good thought (humata), good word (huxta) and good deed (hvarsta) which corresponds to manas, vacah and karman of Classical Sanskrit Literature. The Eight-fold Path of Gautama Buddha may be said to be an extension of this oft-recurring formula. The three jewels of the Jainas — Samyag-darsana (right knowledge) and Samyag-carita (right conduct) bear an eloquent affinity to this doctrine.

Righteousness

The kernel of Parsi ethics is 'Asha' translated as righteousness or purity or truth. This word might not be interpreted in the ordinary sense of the term. It must always be taken as surcharged with a spiritual content. It not only implies bodily purity but purity of mind and soul. It is the one Eternal Law, the foundation of all evolution and devolution. It is the moral order of the order of Rta of the Vedas and Dharma of Classical Sanskrit Literature, the Holy Light which led mankind to eternal bliss in an age when animism prevailed, attempts were made to exorcise evils which were supposed to do wrongs, and when morality consisted largely of struggle against these pernicious spirits. Hence the great emphasis on elaborate rituals.

Zoroaster flourished at a time when agriculture was just emerging to its own or when it was considered a virtue to breed cattle and to promote cultivation. These have never been abandoned.

The pursuit of agriculture necessarily led to a genuine love of animals. The Zoroastrians thus developed a love for and sympathy towards these dumb creatures. The cow was looked upon as sacred and the ox figured prominently in their literature.

Married life

In Zoroastrianism great emphasis was laid on married life. Marriage regulates sexual relations and promotes pure and healthy progeny. All unnatural relations are condemned in vehement terms. Courtesans are regarded as vipers and pests of society.

No ascetism

Asceticism in all its aspects is completely looked down upon and renunciation is considered a practical nonsense. Celibacy which once had a hold on Hindus and medieval Christians, has no place in it, and fasting, so engrossing among the followers of certain religions, is laughed out of literature. There are only feasts no fasts.

Other virtues

The values of thrift, temperance, moderation, industry etc. were highly praised. Altruistic virtues were given a prominent place. Charity, benevolence, active philanthropy and the like, constitute a virtuous life. Zoroastrians were taught to identify their self with the greater self of the community and to encourage and foster a spirit of disinterestedness in all their activities. Life to a Zoroastrian, is a very good thing, and the longer it is lived the better. Death is always an abomination and the essence of life consists not in passive and fruitless activity, but in hard work and industry.

Conclusion

From a survey of some of the ethical tenets adumbrated above we may say that Zoroastrian ethics partake of the nature of a heroic and non-ascetic character. It recognises no asceticism, no celibacy and no fasts. Man is not born sinful. Zoroaster never boasted of redeeming mankind. His only mission was to point out the right way, and the duty of man and woman is to chisel out his or her own destiny. Lord Buddha and Jesus Christ taught mankind to conquer evil with love, but Zoroaster put a straight

fight with evil. This does not mean that he had no sympathy where needed. His ulterior aim was to annihilate evil and to establish the kingdom of 'righteousness' on earth.

In the midst of life there is death.

Of all the nations of antiquity, the Iranians developed the 'Doctrine of Eschatology' in a better and a firmer way than others. Throughout the writings of the Iranians, a buoyant hope for the future was always ringing. Various Greek writers have referred to this also (cf. Theopompus, Xenophon, Plutarch and others.

The Gathas allude to two separate worlds, this world called corporeal ('ast-vant') and the other called spiritual manahya (Ys. 28.2; 43.3). The soul works through a material frame called the body. With the dissolution of the body the soul does not die (for, the soul is immortal) but flees heavenward. It is the duty of man, therefore, to equip himself for the journey to the next world.

The Gathas do not inform us adequately with regard to the fate of the soul immediately after death. The Hadoxt Nask (Yt. 22. 1-36) the Vistasp Yast (Yt. 24. 53-64), Vendidad (19. 28-38) etc. enlighten us considerably on this point. With death all the earthly connections do not at once terminate. The journey towards heaven begins by slow degrees. It takes full three days and nights to sever all earthly relations. During this period the soul hovers round the lifeless frame and recounts joy or sorrow according to the works done when alive. Till the dawn of the fourth day after death, the

soul fights before its flight. The soul of the righteous one wends its way towards heaven amidst the waftings of delicious perfume. Religious conscience (daena) in the shape of an exquisitely beautiful maiden accompanies the soul of the righteous to the next world.

On the other hand the soul of the wicked is tormented by evil thoughts, words and deeds and rushes at the end of the third night towards the dreadful way that is beset with the most obnoxious wind that ever blew from the north and is confronted by a most 'hideous hag' who taunts it relentlessly.

All souls, whether righteous or wicked, have to cross the Bridge of Judgement (Cinvato Peretu, lit the Bridge of the Separator) inserted by Ahura Mazda. To the righteous the bridge offers an easy passage but to the wicked it is as sharp as the edge of a razor. The pious soul crosses it with the help of Sraosha, Atar and his own Daena, while the impious falls headlong into the abyss of hell. Dogs are placed at the gate of the bridge (cf. the dog of Yudhisthira of the Hindu and Cerberus of Greek mythology) to help the pious souls to cross it. At the entrance to the bridge individual judgement before the presence of Mithra, Sraosha and Rashnu takes place in which life accounts are weighed in the balance and rendered good or bad according to final decision.

Conception of heaven and hell

Heaven or the celestial realm is generally regarded as a place of eternal light (anagra raoca) where Ahura Mazda dwells in joy (Ys. 22. 15-18). The Gathic name for

heaven is garo demana (cf. Skt. girah). It is the fair abode (husiti), the best life (as a vahista) and the abode of good mind (demana manayho). It can be reached through good thought, (humanta), good word (huxta) and good deed (hvarsta).

Hell is a place of deep gloom (Ys. 31-20) below the Cinvat Bridge. It is the abode of falsehood (drujo) demanem) and worst existence (acisto ayhus). Evil thought (dusmate), evil word (dushusta) and evil deed (dushvarsta) reign supreme there.

Bartholomae first pointed out (Ys. 3. 1) an intermediate or third place (later located between the earth and the starry regions). It is called in Pahlavi literature a place of equilibrium (hamistakan). The souls of those weighing equally in

the balance are placed here and do not suffer any severe punishments but merely experience changes of heat and cold due to the seasons and await till resurrection and final judgement.

Renovation

Zoroaster speaks of the renovation of the universe when a new world would usher into existence and order and perfection would reign supreme. The wicked will be punished, a general resurrection of the dead (Pahl. ristaxes) will take place, the punishment of the wicked through a flood of molten metal (Av. ayah xsusta) would be effected and finally the birth of a Saviour (Av. Saoshyant; Pahl. Sosyan or Sosan) would be proclaimed heralding the dawn of a new era (Av. frasokereti) and the establishment of a Holy Sovereign.

Rattanjee Jehangir & Co.

(Estd. 1860)

66, Bazar Gate, Fort,
Bombay 1. B.R.

Tel : Address : Quickway. Tel : 2 6 2 6 7 9.

Manufacturers,

Wholesalers & Retailers
of Silver & Nickel
Silver Presentation

Novelties, of Oriental & European Design.

**almost everything
for your table**

Dr. Writer's

make almost everything
for your table and kitchen from
chocolates and deserts to
tinned food and condiments.

When shopping for provisions,
it is wisest to rely on one
name for all your requirements
—a name backed by over 50 years
of experience in the field.

Dr. WRITER'S CHOCOLATES & CANNING CO.

DADAR BOMBAY-28.

સર કાવસજી જેહાંગીર હોલમાં તા. ૧લી એપ્રિલ ૧૯૭૦ના દિને ભેગી થયેલી હમદીનોની જંગી અને ઐતિહાસિક હાજરી

દસ્તુર બોદના દીન ધર્મ વિરુદ્ધના ક્રિયા અને હીલચાલો સામે કોમે પોતાનો ખોડ જાહેર કરી ઘટનું કરવા માટે તેમ જ કોમની કેટલીક નાદાન છોકરીઓ કોમ બહાર પરણી જઈ પારસી તરીકેના હકો માંગે છે તે સંબંધી પણ ઘટનું કરવા માટે અને તે ઉપરાંત કોઈક ઈસમો કેટલાક વખતથી કોમની દોષ્ઠમનશીનીની બુલંદ રૂઢી સામે જે ગંદા પ્રચાર કરી રહ્યા છે અને કિમેટોરીયમની રૂઢી અપનાવવા માંગે છે તેમના તેવાં દીન ધર્મ વિરુદ્ધના કાર્યોનો વિરોધ કરવા માટે પારસી કોમની એક જાહેર સભા સર કાવસજી જેહાંગીર હોલમાં મળી હતી, જે વેળા આ આખો હોલ તેની ગેલરીઓ સુધી દીનદાર હમદીનોની હાજરીથી આખો ચીકાર ભરાઈ ગયો હતો. હોલના ખૂણે ખૂણે અને બારીબારીએ તેમ જ બારણાંઓ નજીક હમદીન બાનુઓ અને ગ્રહસ્થો મોટી સંખ્યામાં ભેગાં મળ્યાં હતાં, અને, તેઓમાંના અનેકોએ તો સભાની શરૂઆતથી તે તેના છોડા સુધી ખડે પગે ઉભા રહીને ભારે ઉત્સાહથી સભાના કામકાજમાં ભાગ લીધો હતો. કોમની ધાર્મિક લાગણી સાથે આસનાઈ કરનારા ઈસમોને કોમ કેવો જડબાંતોડ જવાબ આપે છે તેનો આ યાદગાર સભાએ એક ઘણો મુસ્તકીમ પુરાવો આપ્યો હતો અને કોમની હસ્તીનીસ્તીને સ્પર્શતા સવાલોના સંબંધમાં સાથે જરથોસ્તી જુસ્સો શું છે, અને પોતાના પાક મજહબ પ્રત્યેની જરથોસ્તી જનફેશાની શું ચીજ છે તે હમદીન નરનારીઓએ અચુક આકારમાં બતાવી આપ્યું હતું.

જંગી પોકારો સાથે સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવેલો એકે એક ઠરાવ

ઠરાવ ૧ લો

એર્વદ ફરામરોઝ બોદે અમેરીકામાં તા. ૧૯મી નવેમ્બર, ૧૯૬૯ના દિને લોસ એન્જિલસ ખાતે એક પારસી મી. ઝુબીન મહેતાનાં એક ખ્રિસ્તી બાઈ સાથે જરથોસ્તી રૂઢીએ આશીર્વાદ સારી લગન કરી આપ્યાં છે તે ઉપરાંત લાંડન ખાતે જુદેદીન ખ્રિસ્તી મરદ સાથે પરણનાર એક પારસી બાઈ મીસ મુસના લગન પ્રસંગે પણ આશીર્વાદની ક્રિયા કરી આવ્યા છે, અને તેમ કરી આવાં જુદીનો સાથે થનારા લગનને ઉત્તેજન આપ્યું છે કે જેની સામે આખી પારસી કોમે અનેકવાર વિરુદ્ધતા જાહેર કીધી છે. આપણાં પવિત્ર ધર્મ અને પારસી લોહીની જાળવણી કરવાનાં એકલા હેતુ અને ખુદા-પરસંદ આદેશથી પ્રેરાઈ આપણાં વડીલોએ ઈરાન સર જમીન છોડી હિંદની પંનાતી ભૂમી પર દેશવટો લીધા. આ હિંદમાં પણ લગભગ એક હજાર ઉપર વસેલો થયાં, આપણી કોમ આપણી પુરાતન દીન, દીની ક્રિયા માર્ગ અને કોમની જાળવણી કરતી આવી છે.

પારસી જરથોસ્તી કોમમાં એક પરણતું જોડું પારસી જરથોસ્તી હોય તો જ ધાર્મિક રીતીએ તે જોડાનાં આશીર્વાદ સારી થકાય. છે, અને આશીર્વાદની ક્રિયામાં પરણતાં વર અને કન્યાની ઉપર એક ફરજ નાંખવામાં આવે છે કે “જરથુસ્ત્ર ૨૬ સેતાદ” યાને અંશો જરથુસ્ત્રને જ તમે તમારા ગુરુ, રાહબર કે રતુ તરીકે ગણજો. જે પરણતાં જોડામાંનું એક પણ જરથોસ્તી નહિ હોય તો જોડાનાં આશીર્વાદ પારસી જરથોસ્તી રૂઢીએ સરાય તો આપણાં બુલંદ ધર્મની અને આશીર્વાદની ક્રિયાની ઠેકડી

કરતા બરોબર લેખી શકાય.

આવું દીન વિરુદ્ધનું કાર્ય મોબેદ બોદે પરદેશમાં કરીને, આપણાં દીની એતેકાદની હાંસી ઉડાવી છે, તે સામે મુંબઈની દીનદાર પારસી જરથોસ્તી કોમની આ સભા પોતાની સખત નાપસંદગી અને વિરોધ જાહેર કરે છે, અને મુંબઈ ઉપરાંતની બાહેરગામની બધી પારસી અનજુમનોને ચારજ કરે છે કે, એર્વદ બોદનાં આવા અધર્મી કામે સામે પોતાનો પણ સખત વિરોધ જાહેર કરી, પારસી કોમ અને જરથોસ્તી ધર્મની ઈજ્જત જાળવવામાં પોતાનો હિસ્સો આપવો.

આ જુદીન લગનની જાહેરાત “કયસરે હિંદ” માં કરવામાં આવી છે. તેમ જ તેને લગતો ફોટોગ્રાફ પણ પગટ થયો છે. તેમ છતાં પાછળથી ફેરવી તોળવાની કોશિશ કરવામાં આવી છે. મતલબ એવી માલમ પડે છે કે જે એ બાબત સામે વિરુદ્ધતા ઊભી નહીં થાય તો તેને આગળ બની ગયેલા બનાવ (Precedent) તરીકે ગણી તેને આધારે આગળ વધવું. આવાં અધર્મી અને કોમ અને દિન વિરુદ્ધનાં, કોમ અને દીનની હયાતી સામે ભય ઊભો કરનારા કાર્યો સામે કોમની વિરુદ્ધતા જાહેર કરવાનું, કાર્ય તદ્દન વખતસરનું, વાજબી, અને ખાસ જરૂરી છે અને તે વિરુદ્ધતા જાહેર કરવા માટે આજે, આપણે અત્રે ભેગાં મળ્યાં છીએ.

(જેશભેર તાળીઓ).

વટલાવવાનું ફરમાન નથી

જરથોસ્તી દીનમાં પરધર્મીઓને વટલાવવાનું ફરમાન નથી કે તેવી રૂઢી કે પ્રથા પણ નથી. આપણી નવજેતની

કિયાની તેમ જ લગ્નની કિયાની રૂઢી જ એવી છે કે એ કિયાઓ માત્ર પારસી-જરથોસ્તી મા-બાપના જન્મેલાંઓ માટે જ થઈ શકે. આપણી શહેનશાહતાના વખતમાં પણ આપણે વટલાવવાની પ્રવૃત્તિ ધારણ કરી નથી. નથી એટલું જ નહીં પણ પ્રાચીન પારસી શહેનશાહોએ પરધર્મી કોમોને પોતાનો ધર્મ પાળવાની છૂટ આપી હતી તે ઉપરાંત મદદો કરી હતી, અને તે કારણથી દુનિયાની તવારીખમાં તેઓ યાદગાર થઈ ગયા છે.

ઈતિહાસ શીખવે છે કે આપણા વડીલો હિન્દુસ્તાનમાં આવી વસ્યા તેની સદીઓ આગમ જ હિન્દુસ્તાનમાં ઈરાની ટોળાઓ વસતા હતા. તેઓએ પોતાનું વ્યક્તિત્વ જળવી રાખવાની કોશિશ કરી નહીં, અને પરિણામે તેઓ પોતાની હસ્તી જળવીશકયા નહીં. આ ગંભીર બોધપાઠ શીખવે છે કે જેઓ કોમમાં જુદીન નવજોતોની પ્રથા દાખલ કરવા માંગે છે તેઓ દીન અને કોમની હસ્તી ખતમ કરી નાખવાનું ભયંકર કામ કરે છે. (શેમ શેમના પોકારો) એવી પ્રથા દાખલ થઈ તો માત્ર થોડા જ વખતમાં કોમ નાબૂદ થશે. પ્રાચીન ઈરાનમાં અપવાદરૂપે શાહી કુટુંબમાં જુદીન લગ્નો થયાં તેનાં ભયંકર પરિણામે પારસી શહેનશાહત અને દિન બંનેની પડતી આવી.

એવું જણાવવામાં આવે છે કે આપણી કોમની સંખ્યા ઓછી થતી જાય છે. જે આ બાબત ખરી હોયે તો પણ જુદીન લગ્નો, જુદીન નવજોતો, કે વટાલ પ્રવૃત્તિ તેનો ઉપાય નથી, તે તો કોમને વધુ જલ્દીથી ખતમ કરી નાખવાનો રસ્તો છે. હાલની પારસી ગણતરી ઓછી ગણાવાના અનેક કારણો છે—ખાસ કરીને યુરોપ, અમેરિકા જઈ વસવાનું કારણ. તેમ છતાં જે ખરેખર વસ્તી ઓછી થતી જતી હોય તો પણ કોમના દરવાજા દરેક માટે ખુલ્લા મૂકવાથી તે વધશે નહીં, તેથી તો ૧૦૦ કે ૨૦૦ વર્ષમાં કોમની હસ્તી જ ખલાસ થઈ જશે.

આ ઠરાવને એરવદ પેશોતન પીરે અને મી. હોમી ધાલાએ ટેકો આપ્યો હતો.

ઠરાવ ૨ જે

બાદ નીચેલા બીજે ઠરાવ દસ્તુરજી કુતારે મૂકયો હતો. કેટલીક પારસી જરથોસ્તી છોકરીઓ કોમની લાગણી દુઃખવીને ધર્મ અને કોમનાં પુરાતન રિવાજ વિરુદ્ધ જઈ પરકોમમાં “પરણી જવાના” જે હાલે બનાવો બને છે તે માટે સખત નાપસંદગી બતાવવામાં આવે છે.

આ બાબતમાં મુંબઈની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટી સાહેબોએ તા. ૨ જુલાઈ, ૧૯૧૯ ના દિને બોલાવેલી સમસ્ત જરથોસ્તી અનજુમનની સભાએ પસાર કરેલા ઠરાવ અને તેજ મતલબના ઠરાવને ફરીથી તા. ૧૭ મી જુલાઈ ૧૯૩૦ ની સમસ્ત જરથોસ્તી અનજુમનની સભાએ આપેલા

ટેકાને હાલની આ સભા પોતાનો સંપૂર્ણ ટેકો આપે છે એવી મતલબનો બીજે ઠરાવ દસ્તુરજી કેમથર કુતારે રજૂ કરતાં તેના ટેકામાં જુસ્સાદાર વિવેચન કર્યું હતું. પ્રો. એફ. ઈ. મરચંટે અને મી. અદી ઘોડીએ વધુ ટેકો આપતાં તે સર્વાનુમતે પસાર થયો હતો.

પ્રો. મરચંટે આ ઠરાવને છટાદાર અંગ્રેજી ભાષામાં ટેકો આપતાં જણાવ્યું કે એઓનો ધારાશાસ્ત્રી તરીકેનો અનુભવ મિશ્ર લગ્નો માટે ભારે કડવો છે. એક દાખલામાં પારસી છોકરીના મુસલમાન ધણીએ બીજી સ્ત્રી કરવાના પોતાના મુસ્લિમ કાયદાની રૂએ માંગણી કરતાં ભારે ગુંચવાડો થયો હતો. મુસ્લિમ કાયદા મુજબ પરણેલી બેરીએ પરવાનગી આપવી પડે તો ફારગતી લેવી પડે.

બીજા ઘણાં દાખલાઓ ટાંકી બતાવ્યા હતા કે જ્યાં સંસ્કારો જુદા પડતા હોઈ છોકરીઓને ઘરનાં લોકો એખલા સથી મળતા ભેટતાં નથી અને અંતરમાં કડવાશ પગરેલા જ રહે છે. તેમાં સુખ અને શાંતિ સંસારમાં મળતાં નથી અને જીવન રસકસ વિનાનું સુકું બની રહે છે. એવાં લગ્નો કરતાં કુંવારી જિંદગી ભલી. (પ્રો. મરચંટે સાહેબ પોતાનાં પારસી ધણીઆણી અને બે બચ્ચાંઓ સાથે ઘણું સુખી જીવન ગાળે છે.)

મી. અદી ઘોડીએ પણ લાગણી ભર્યા અને બોધદાયક વિવેચનથી ઠરાવને વધુ ટેકો આપ્યો હતો.

ઠરાવ ૩ જે

નીચેલા ત્રીજે ઠરાવ મી. જહાંગીર શ્રોફે મૂકયો હતો. દોખમેનશીનીની બુલંદ રૂઢીથી પારસી જરથોસ્તીની લાશને સચકાર અને ગેહસારણાંની કિયા પછી દેકાણે પાડવાની પુરાતન રૂઢી આપણાં ધર્મના એક પાયા રૂપી ફરમાન તરીકે આપણી કોમ પાળતી આવી છે. જ્યાં દોખમાં નજ હોય ત્યાં સાયસ્ત-લા-સાયસ્ત, લાચારીએ ન છૂટકે જ આરામગાહની રૂઢી અપનાવવામાં આવે છે. પણ પારસી જરથોસ્તીની લાશને આતશથી બાળવામાં આવે, એ ઝરથોસ્તી ધર્મ પ્રમાણે ગુનાહભર્યું કામ છે. આ બાબતમાં કોમનાં વિદ્વાન દસ્તુરો અને ધર્મ અભ્યાસીઓ એકમત છે. વળી યાદ રાખવાની જરૂર છે કે મુંબઈની ડુંગરવાડીની ટ્રસ્ટની જગ્યા ઉપર ટ્રસ્ટના કાયદા પ્રમાણે દોખમાં સિવાય બીજા કોઈ પણ રૂઢીથી લાશનો નિકાલ થઈ શકે જ નહીં.

દોખમાંની વિરુદ્ધમાં કિમેટોરિયમની હીમાયત કરનાર અને પ્રચાર કરનારાંઓ તરફ આ સભા પોતાની સખત નાપસંદગી જાહેર કરે છે.

મી. જહાંગીર શ્રોફ

ઉપરોક્ત ઠરાવ મી. જહાંગીર ફરમારોજ શ્રોફે સભા સમક્ષ મૂકતાં કહ્યું કે દોખમેનશીનની યાને લાશને અવલ મંજૂર પહોંચાડવાની રૂઢી આજે સદીઓથી ચાલતી આવેલી છે અને આપણા વડીલોએ જેમ આતશબહેરામાં, અગિ-

ચારીઓ, દાદગાહોની આપણી કોમને બક્ષેશ કીધી છે તેજ પ્રમાણે કોમના વપરાશ માટે બાદશાહી જગ્યા ઉપર દોષમાંઓ બંધાવી આપ્યાં છે.

દોષમેનશીનીની ક્રિયાઓ મરનાર માટે સઘળા પ્રકારનું માન જાળવી તેના શરીરની એવી રીતે વ્યવસ્થા કરે છે કે જરથોસ્તી ધર્મે ફરમાવેલા અહુરમજ્દ તરફનો ભક્તિભાવ જાળવાય ને શરીરના ભાગો જીવતાંઓને કાંઈ પણ હાની પહોંચાડ્યા વગર છૂટા પડી કુદરતી પેદાયશમાં મળી જાય. તવંગર કે ગરીબ એક સરખી રીતે બધાને જમીન ઉપર મેલવામાં આવે છે કારણ કે દાદાર હોરમજ્દની નજરમાં બધાં સરખાં છે. (Death levels all)

દોષમેનશીનીની સદીઓથી ચાલતી આવેલી આપણી ધણી જ ઉત્તમ અને પુરાણી રીતે આપણને Segregation, purification Sanitation cleanliness શીખાડે છે. જરથોસ્તી ધર્મનું એક મોટું ફરમાન છે કે માનવીઓ બને ત્યાં સુધી આજુબાજુનું હવામાન ન બગડે એની ખૂબ કાળજી કરવી કારણ કે આપણે ધર્મ અંશેઈ અને સ્વછતા ઉપર ખૂબ ભાર મૂકે છે.

જ્યારે દોષમાનો તાણે પુરાય છે તે વખતની ક્રિયા બે મતલબથી થાય છે. એક તો ધરતીમાતા અને આપણા પવિત્ર ધર્મ પ્રમાણે અસ્ફંદારમર્દ અમશાસ્પંદ જે જમીન ઉપરનો રખેવાવ છે તેની રજા લઈ માફી ચાહી જમીનનો એક ભાગ માગવા માટે તેમ જ રીમનનો પ્રચાર આજુ-બાજુના વાતાવરણમાં ન પહોંચે તે ખાતર આપણે ભણીએ છીએ તથા અસ્ફંદારમર્દ અમશાસ્પંદ તે જગા આપણને સબાબ કીધી છે તે માટે માફી ચાહીએ છીએ.

અત્રે આ પુરાતન ઉત્તમ રૂઢી માટે થોડાક અભિપ્રાય જે પશ્ચિમ દેશના નામાંકિત નરનારીઓએ આપ્યા છે તે ટાંકી બતાવી મી. શ્રોફે જણાવ્યું હતું કે આ ઉપરથી આપ સર્વે જેઈ શકશો કે ગંદો પ્રચાર જે આપણી પુરાણી રૂઢી સામે કરવામાં આવે છે તે કેટલો નાપાયાદાર છે.

દોષમેનશીનીની રૂઢી સર્વથી વધુ સાયન્સીફિક છે-પ્રો. ખુરશેદ શહેરીયારે ઠરાવને વધુ ટેકો આપતાં જણાવ્યું હતું કે આપણી કોમ દુનિયાની સઘળી કોમોમાં Smallest microscopic community હોવા છતાં સંકો વસેલા થયાં સહાસિક કોમ તરીકે વખાણાઈ છે જેનું કારણ આપણામાં રહેલા કેટલાક સદ્ ગુણ છે. એવો ખાસ સદ્ ગુણ તે આપણા જરથોસ્તી ધર્મ તરફની જાનફેશાની અને જમાનાઓથી ચાલી આવેલા ધાર્મિક રિવાજોનું પાલન કરવાને લગતો છે એવો એક ધાર્મિક રીવાજ જેનું આપણે ચુસ્ત રીતે પાલન કરીએ છીએ તે દોષમેનશીની Most scientific method છે.

જેમ જરથોસ્તી વસતિવાળા ગામોમાં દોષમાં હોય છે તેમ ઈશનશાહના ઉદવાડા ગામે એક દોષમું છે. એ દોષમું ૧૪૦ વરસથી વધુ જુનું થવાને લઈને ઉદવાડા સમસ્ત અંજુમને નવું દોષમું બાંધવાનો ઠરાવ કર્યો છે. પણ આ દોષમાં વિરોધીઓએ પ્રચાર કર્યો કે ઉદવાડાના હાલના દોષમાંમાં લાશોના ઢગલો નિકાલ વગર પડી રહ્યો છે તેથી નવું દોષમું બાંધવા માગે છે. હમદીનો, કદાચ તમને માલૂમ નહિ હોય કે ત્યાંના જરથોસ્તીઓનો life span આપણા મુંબઈગરાઓ કરતાં વધુ લાંબો રહે છે અને વરસમાં માત્ર ત્રણ કે ચાર મરણો થાય છે. તે ઉપરાંત ત્યાંના બહેદીન સાહેબો પોતાની ધાર્મિક ફરજ તરીકે દોષમાની દેખભાળ કરે છે. આ કેવો જુદો પ્રચાર!

હું કોમના યુવાન વર્ગ તરફથી બોલવાનો કાંઈક હક્ક ધરાવી શકું છું. યુવાન વર્ગને નામે ખોટો પ્રચાર થઈ રહ્યો છે. પણ યાદ રાખશો કે કોમનો યુવાન વર્ગ ધાર્મિક વૃત્તિનો છે. આપણા ધાર્મિક રિવાજોનું પાલન કરનાર છે પણ એમને જેઈએ ખરૂં માર્ગદર્શન. આ તખ્તા પરથી હું કોમના વડીલો જેવા કે પારસી પંચાયતના ટ્રસ્ટી સાહેબોના દસ્તુરજી સાહેબો અને ધર્મ અભ્યાસીઓને બે હાથ જેડીને નમ્ર ગરજ કરું છું કે સૌએ સાથે મળીને કામ કરવાની ખૂબ જરૂર છે. આ દોષમા વિરોધી પ્રચાર કરનારા સામે ખરૂં અને સાચું છે શું તે કોમને જાણાવવાની ખૂબ જરૂર છે કે જેથી આપણા યુવાન વર્ગને આપણા મહાન રિવાજોની સમજણ આપી શકાય. આજે ખાસ જરૂર છે કે ધર્મ અને ધાર્મિક રિવાજોની સમજણ આપણું અંગેજીમાં લખેલું literature દરેક પારસી ઘરમાં દેશ પરદેશમાં મુક્ત વહેંચાવું જેઈએ.

આપણાં કરતાં આપણા વિરોધીઓનો પ્રચાર વધુ વ્યવસ્થિત છે જેને આપણે સામનો આપીએ નહિ તો ખોટો પ્રચાર સરસાઈ મેળવે. જે ધાર્મિક બાબતોને લગતું સાદું literature દરેક જરથોસ્તીને ઘરઆંગણે પહોંચવું કરી શકાય તો યુવાન વર્ગ આપણા ધર્મની મહાનતા સમજી શકશે અને વિરોધીઓની બાજી ઊંધી વળશે.

મી. જોહાંગીર ગોદીવાળાએ આ ઠરાવને વધુ ટેકો આપતાં જણાવ્યું હતું કે પારસી માબાપો ધર્મ પ્રત્યે ઉઘેલાં છે અને ધાર્મિક સાહિત્યના અભ્યાસની જે તેઓમાં ચોંપ પેદા થાય તો ઉધરતી ઓલાદ પણ તેઓના દાખલાનું અનુકરણ કરી ધાર્મિક સાહિત્યનો ઉત્સાહપૂર્વક અભ્યાસ કરી એક સાચું જરથોસ્તી જીવન ગુજારતા શીખે. મી. ગોદીવાલાએ પારસી માબાપોને પોતાના જનફરજદોને ધર્મજ્ઞાન આપવાને ભાર-પૂર્વક જણાવ્યું હતું.

આપણા ધર્મ વિરોધીઓ પોતાને ગમે તેમ કરે. જેઈએ તો દટાય થા જળી જાય, તેઓને આપણી કાંઈ પડી નથી.

આપણને તેઓની કંઈ પડી નથી. પાંચ પચીસ જ્યાં જવાના હોય ત્યાં જાય તેથી કંઈ કોમ ઢીલી પડી જવાની નથી, એવા તો ઘણાં આબ્યા ને ગયા અને આ લોકો પણ વખતના મારથી ભસ્મ થઈ જશે.

ઠરાવ ૪ થો

બાદ નીચેના ૪ થો ઠરાવ મી. ફરીબુર્જ નરીમાને મૂકયો હતો.

પારસી કોમની આજની આ ગંજવર સભા “કયસરે હિદ” પત્રમાં આપણી પુરાતન દોખમેનશીનની બુલંદ રૂઢી સામે તેમ જ ક્રિમેટોરિયમની તરફેણમાં અને આપણા જરથોસ્તી ધર્મની બુલંદ ધાર્મિક ક્રિયા સામે તેમ જ શ્રી ફરામરોઝ બોદની દીનધર્મ વિરુદ્ધની ચળવળોની તરફેણમાં—જે પ્રચાર છે તેની સામે સખત નાપસંદગી જાહેર કરે છે. અને ઠરાવ છે કે દીનદાર જરથોસ્તીઓએ પણ એ પ્રચાર તરફ પોતાની સખત નાપસંદગી બતાવવી અને પોતાનો મજબૂત વિરોધ જાહેર કરવો.

મી. ફરીબુર્જ નરીમાન

મી. ફરીબુર્જ નરીમાને ઠરાવ ઉપર બોલતાં મજકુર અઠવાડિકમાં પુરાતન દોખમેનશીનની બુલંદ રૂઢી સામે તેમ જ ક્રિમેટોરિયમની તરફેણમાં બુલંદ જરથોસ્તી ધર્મની બુલંદ ધાર્મિક ક્રિયાઓ સામે અને ફરામરોઝ બોદની દીન ધર્મ વિરુદ્ધની ચળવળોની તરફેણમાં થતા પ્રચારની સખત શબ્દોમાં નાપસંદગી દર્શાવી હતી, અને કોમને આવી દીનધર્મની ચળવળોની સખત વિરોધતા કરવાની અપીલ કરી હતી.

આ ઠરાવને ડૉ. મીનુ બીલપોડીવાલાએ પોતાનો વધુ મજબૂત કેસો આપતાં ઠરાવ સર્વાનુમતે પસાર થયો હતો.

પારસી જવાનોમાં આવેલી જાગૃતિ

પારસી જવાનોમાં ધાર્મિક બાબતોમાં જાગૃતી લાવવા માટે અને કોમ તથા ધર્મ વિરોધી ચળવળોનો સામનો કરવા માટે પારસી જવાનોની એક ખાસ સંસ્થા યંગ ઝોરાસ્ટ્રીયન યુથ્સ એસોસિયેશન બરપા કરવામાં આવી છે. એ જાહેરાત મી. શાપુર ડૉક્ટર નામના એક પારસી જવાને કરી હતી, અને આ દિશામાં જવાનોને સાચું માર્ગદર્શન કરાવવા માટે એરવદ ડૉ. ફીરોઝ કોટવાલને ફૂલહાર એનાયત કર્યા હતા.

હસ્તુરજ સાહેબ ડૉ. હોરમઝદયાર કેચોજી મીરઝાની અમર સંગીન ધાર્મિક દોરવણી

પવિત્રાઈના નિયમો

જરથોસ્તી દીનમાં પવિત્રાઈના નિયમો છે તે ખોરહ (Personal Magnetism) ના નિયમો ઉપર રચાયેલા છે, અને તેને આધારે સદશે-કુસ્તી, પાવી-કતના

દીની ફરમાનો હસ્તી ધરાવે છે. જરથોસ્તી ધર્મ-સ્થળો દીની ક્રિયા વડે દીની પવિત્રાઈ (Ritual Purity) ધરાવે છે. તેથી તેમાં દાખલ થવાનો દીની અધિકાર માત્ર જરથોસ્તી-ઓને જ હોય અને અમુક સંજોગોમાં તો એક જરથોસ્તી પણ દાખલ થઈ શકે નહીં, અને અમુક ભાગમાં તો ખાસ લાયકાત વગર એક ધમુર્ગર પણ જઈ શકે નહીં. આ દેખાડે છે કે જરથોસ્તી પવિત્રાઈના નિયમો ખુદ જરથોસ્તીઓને પોતાને પણ લાગુ પડે છે, આ કારણથી આવા નિયમોમાં અસ્પૃશ્યતા (Untouchability) નો કશો ખ્યાલ નથી. કેટલાંક કહેવાતા સુધારકો આ બાબે જાણીબુઝીને ગેર સમજૂતી ઉભી કરી કોમને અઘડામણમાં મૂકવાની કોશિશ કરે છે. (શેખ-શેમના પોકારો)

પતેતનું ભણતર કે કોઈપણ ભણતર, આ કહેવાતા સુધારકોને પસંદ નથી. પરંતુ આ પતેતના ભણતરમાં જરથોસ્તી પોતાના ખેશીઓ, હમદીનો, ઉપસંત, પોતાના પડોશીઓ, શહેરીઓ, દેશીઓ, ધંધાના ભાગીદારો સામે, તેમ જ દરેક માણસજાત અને દરેક પેદાયશ સામે જે કંઈ પણ ગુનાહ થયો હોય તો તે માટે પસ્તાવા કરે છે. આ મુજબ દરેક જરથોસ્તી તમામ માણસ જાત અને તમામ પેદાયશો તરફ, માનની લાગણીથી જુએ છે. આપણા વડીલાએ તે મુજબ અમલ કર્યો છે. દીની ફરમાનોના પાલન કરીને પરકોમીઓ સાથે સલાહસંપથી-સહકાર અને આબરૂ-ઈજગતથી અને માનથી તેઓ વર્તતા આવ્યા છે. (તાળીઓ)

અસલી-ફસલી-અસલી

કોમમાં સુધારક ચળવળ ગઈ સદીના પાછલા ભાગમાં શરૂ થઈ. ગઈ સદીના અને આ સદીની શરૂઆતમાં સુધારકો વિદ્વાન અબ્યાસી, પ્રમાણિક, અને માન ઉત્પન્ન કરે તેવા હતા. ઘણી દિલગીરી સાથે જણાવવાની ફરજ પડે છે કે જ્યાં હાલે પોતાને સુધારક તરીકે ઓળખાવે છે તેઓ માટે સામાન્ય રીતે એ મુજબ કહી શકાય નહીં. હાલે તો સામાન્ય રીતે સુધારાને નામે રમત રમવામાં આવે છે. હાલે સુધારાને નામે માત્ર જુદીન લગ્નો અને જુદીન નવજોતોને ટેકો આપવાની કોશિશ થાય છે. (શેખ શેમના અવાજે.)

હાલે સુધારકોનાં આગેવાન તરીકે ફરામરોઝ અરદેશર બોદ ગણાય છે. તેઓ અસલી હતા તેના ફસલી બન્યા, તે સાથે અસલી પણ ચાલુ રહ્યા. જ્યારે ફસલી સંસ્થાઓમાંથી નીકળતું પડ્યું ત્યારે ફરીથી તેઓ અસલી બન્યા. હાલે તેઓ અસલી-ફસલી-અસલી હોય એમ માલૂમ પડે છે. (ભારે હસાહસ)

ફરામરોઝ બોદે અસલી-ફસલી ક્રિયા કરી છે યા કરાવી છે, તેમ જ વળી તેઓએ મુંબઈમાં મહદ્દલનાન ક્રિયા પણ કરી અને કરાવી છે. તેમ છતાં તેઓએ “ક્રિયા કોટલું છે” એવી મતલબની બૂમો પણ મારી છે. ફસલી થવા સાથે તેઓએ “બરવખતની ક્રિયા” નો પ્રચાર પણ કર્યો છે. એઓના મત પ્રમાણે “નિરંગ હઈ” છે, પરંતુ, નિરંગ-દીનની અશોદાદના પડીકાં એઓએ પવિત્ર ગણ્યાં છે !

(ભારે હસહસ) મુંબઈમાં “કિયા કોટલું છે” એવી મતલબનો પ્રચાર કરવા છતાં ફરામરોજ બોદે. “હેમ્બર્ગ” માં “બોય દેવાની કિયા” અને અમેરિકામાં “ગમ્હબારની કિયા” કરી તેના રસરસતા અહેવાલો વર્તમાનપત્રોમાં પગટ કરાવ્યા છે. (શેમ શેમના પોકારો.)

એક ઈસમ ધર્મ-કિયાની વિરુદ્ધમાં ચાલુ લખાણો લખે છે. આ મુજબ ધર્મ-કિયા સામે છેલ્લાં ૭૦ વરસોથી લખાણું આવ્યું છે, પણ તેથી કિયા ઓછી થઈ નથી. ધર્મ-કિયા ઉપર દીનદાર હમદીનોનો એતેકાદ અજબ પ્રકારનો છે. વધુમાં ધર્મ-કિયાઓ બાબે અનુભવ એવો છે કે જોઓએ દાહેકાઓ સુધી કિયા સામે પ્રચાર કરેલા અને જાહેર વિરુદ્ધતા કરી તેઓએ પણ વખત આવે, જરૂર પડ્યે ધર્મ-કિયા કરી છે યા કરાવી છે. એક બીજો અગત્યનો દાખલો આશરે ૩૫ કે ૪૦ વરસો આગમજ દર વરસે બહારગામથી દસ્તુર સાહેબને ભાષણ કરવા બોલાવવામાં આવતા. તેઓ બીજી બાબતો સાથે કિયા વિરુદ્ધ ભાષણો કરતાં અને સાદી અક્કલના ધર્મની વાતો કરતાં. આ દસ્તુર સાહેબનો આવવા જવાનો, રહેવાખાવાનો, તેમ જ તેઓની અંશોદાદનો તમામ ખર્ચ મુંબઈના એક શ્રીમંત જરથોસ્તી ગુહસ્થ ઉપાડી લેતા. જે વખતે દસ્તુર સાહેબ મુંબઈમાં આવાં ભાષણો કરતા તે વખતે આ શ્રીમંત જરથોસ્તી ગુહસ્થ ઉદવાડામાં દર મહિનાના આદર રોજે ધર્મકિયા કરાવતા હતા. (હસાહસ) અને આ મુજબ બે ચાર વરસો નહીં પણ આશરે ૨૦ થી ૨૫ વરસો સુધી દર મહિને આ શ્રીમંત જરથોસ્તી તરફથી ધર્મ-કિયા થઈ હતી.

અથોરનાન વર્ગ સામે આક્ષેપ

અથોરનાન વર્ગ સામે એક ઈસમ એવો આક્ષેપ કરે છે કે તેઓ માત્ર પૈસાને ખાતર કિયા કરે છે. ખાસ કરીને મુંબઈમાં હાલ જે સ્થિતિ હસ્તી ધરાવે છે તે ઉપરથી તમામ અથોરનાન વર્ગ ઉપર આવો આક્ષેપ મૂકવો વાજબી નથી. ભૂતકાળમાં અથોરનાનોએ નજીવાં દામમાં કિયાકામો કર્યા અને તે સાથે તેઓએ ધર્મ અભ્યાસ કર્યો છે. અને અવસ્તા પહેલ્લી, ફારસી સંસ્કૃતના સંખ્યાબંધ હસ્તલેખો લખ્યા છે. આ હસ્તલેખો લખી તેઓએ જરથોસ્તી દીન અને પારસી કામની સુંદર સેવા બજાવી છે. આ હસ્તલેખો હાલે હિંદુસ્તાનની તેમ જ યુરોપના અનેક દેશોની લાઈબ્રેરીઓમાં જળવાયા છે, ખાસ કરીને યુરોપના વિદ્વાનોએ તેની ભારે કાળજી કરી જાળવ્યા છે. તે ઉપરાંત અથોરનાન વર્ગમાં એવા માણસો થઈ ગયા છે કે જોઓ બીજા પેશામાં વધારે સારી કમાણી કરી શકતે; પરંતુ તેઓએ દીની એતેકાદથી મોંઘેટી પેશાની ગરીબાઈ સ્વીકારી હતી.

દાહેકાઓ આગમજ અથોરનાનોની વિરુદ્ધમાં અને

કિયાની વિરુદ્ધમાં જે કઠ્ઠા-મશ્કરી કરનારા લખાણો-ભાષણો થયાં તેથી કિયા ઓછી થઈ નથી, પૂર્વાર્થિક કિયા તો ચાલુ જ રહેશે, અથોરનાનો પણ તે માટે મળતાં રહેશે.

એક ઈસમ એવી મતલબનું લખે છે કે: “દસ્તુરો બહેદીનોને એવું સમજાવે છે કે કિયાથી રવાનને બહેદત મળે છે.”

કયા દસ્તુરોએ ક્યાં એવું લખ્યું છે આ સમજાવ્યું છે તે આ ઈસમ જાણાવતા નથી.

ધર્મ-કિયા બાબે સંખ્યાબંધ લખાણો થયાં છે. તેમાં કેથે પણ ગાવી વાત નથી. શું એક જરથોસ્તીની ફરજ નથી કે દીનના સામાન્ય ફરમાનો જાણવાની અને સમજવાની તે કોશિષ કરે? એવાં ફરમાનો જાણવા અને સમજવાં માટે અંગ્રેજી અને ગુજરાતીમાં અનેક પુસ્તકો હસ્તી ધરાવે છે.

તકરારને ખાતર માની લઈએ કે કિયા નકામી છે અને તેથી બહેદીનોનાં નાણાંનો બગાડ થાય છે, તો પણ બીજી અનેક રીતે પારસી કોમના નાણાંનો બગાડ થાય છે: ખાણી-પીણી, રેસ, જુગાર, ડાન્સિંગ, સ્મોકિંગમાં પારસી કોમ ઘણા પૈસા ખર્ચે છે. તો તે સામે નહીં અને માત્ર ધર્મ કિયા સામે ચાલુ લડત લડવાનું શું કારણ?

પેલા ઈસમના લખાણો દેખાડે છે કે તેઓ ફક્ત પાંચ ગાથાઓને પોતાનાં ધર્મશાસ્ત્ર તરીકે કબૂલ રાખે છે. ગાથા સિવાયના અવસ્તા કે પાજંદ લખાણો, ભણતરો તેને કબૂલ નથી. તે કોઈ પણ પ્રકારની બંદગી, ભણતર, કે કિયામાં કશો એતેકાદ ધરાવતો નથી. તેમ છતાં તે ફરામરોજ અરદેશર બોદે કરેલી જુદીન લખના આશીર્વાદની કિયાને ટેકો આપે છે, અને તેમાં તે કશું ખોટું જોતો નથી! આ મુજબ, તો કોઈ કિયા વડે અને અવસ્તા-પાજંદ ભણતરવડે જુદીન લખનો થતાં હોય તો તેકિયા અને ભણતર સામે તેને કશો વાંધો નથી! આ ખરેખર અર્થસૂચક છે.

અસલી-ફસલી-અસલી સાથે મઝદાઝનાન, છઠ્ઠા ગથા અને મઝદાઝવા.

ઉપર જણાવ્યું તેમ, ફરામરોજ અરદેશર બોદે અસલી-ફસલી-અસલી છે. તે સાથે તેઓએ ધર્મ અને સુધારાને નામે કોમમાં અનેક ધર્તીંગો દાખલ કરવાની કોશિશ કરી છે યા તેને ટેકો આપ્યો છે. આશરે ૩૫ યા ૪૦ વરસોની વાત ઉપર તેઓ મુંબઈના મઝદાઝનાનના આગેવાન હતા; અને કોમમાં અમેરિકન બાનુની દોલત વડે ધર્મ અને સુધારાને નામે મઝદાઝનાન ભયંકર ફતવાઓ, કિયાઓ આ મઝદાઝનાન હોલનો મુકરદમા મુંબઈની હાઈ કોર્ટમાં ચાલ્યો હતો. આ મુકરદમાં થયેલી એફિડેવીટોમાં ચોકાવનારી વિગતો રહ્યું થઈ છે. આ મઝદાઝનાન કેસની વિગત છપાવીને બહાર પાડવાની જરૂર છે કે જોથી સુધારાને નામે કેવાં ધર્તીંગો ચલાવવામાં આવતાં હતાં તેની વિગતો જવાન વર્ગ જાણી શકે. (તાળીઓ).

એનું માલમ પડે છે કે જે કોઈ ફરામરોઝ અરદેશર બોદને ટેકો આપે તેના ગમે એવાં ધર્તિગને ટેકો આપવા ફરામરોઝ બોદ હંમેશા તૈયાર હોય છે. મઝદાઝનાન ધર્તીંગ સાથે ફરામરોઝ બોદે “છઠ્ઠા ગાથા” અને “મઝદાઝવા” ના ધર્તિગોને પણ ટેકો આપ્યો છે. આશરે ૩૬ વરસની વાત ઉપર ગુજરાતના એક શહેરમાં બસ-કન્ડક્ટરની નોકરી કરતા એક જરથોસ્તીને એનું સૂઝ પડ્યું કે: “અશો જરથોસ્તે પાંચ ગાથા લખ્યા તો હું પણ પચગબર બનું અને છઠ્ઠો ગાથા રચું!” (ભારે હસાહસ) આ મુજબ ફરામરોઝ બોદની આગેવાની હેઠળ આ છઠ્ઠા ગાથાનું ધર્તીંગ કોમમાં દાખલ થયું. આ ઉપરાંત તેજ વખતે કોમમાં “મઝદાઝવા”ની ચળવળ દાખલ થઈ. કોઈ ત્રીભુવનદાસના નામ સાથે આધર્તીંગ કોમમાં દાખલ થયું; અને તેઓનો કહેવાતો ફોટો-ગ્રાફ એક માસિક પત્રમાં છપાયો.

આ સઘળા ધર્તિગો સામે જાણીતા અભ્યાસી ઓર્વેડ ડૉ. જમશેદજી માણેકજી ઉનવાળાએ જાહેર લખાણો કરી વિરુદ્ધતા દેખાડી. ખોટાં ઉત્તેજનથી છઠ્ઠા ગાથાના લખનારે ડૉ. ઉનવાળા સામે ચેલેન્જ ફેંકી. ડૉ. ઉનવાળાએ તે ઉપાડી લીધી; તેઓએ મુંબઈ ઉપરાંત બીજાં શહેરોમાં જઈ જરૂરી વિગતો એકઠી કરી અને પોતાનાં લખાણો મારફતે મજબૂત ધ્રુવો રચાવ્યો. ડૉ. ઉનવાળાએ તન-મન-ધનનો ભોગ આપી આ સઘળાં ધર્તિગો ઉઘાડા પાડ્યાં અને કોમની અનુપમ સેવા બજવી; અને તે માટે પારસી કોમ બહેશતબહેરેહ ઓર્વેડ ડૉ. જમશેદજી માણેકજી ઉનવાળાના હંમેશા આભારી રહેશે. (જશભેર તાળીયો).

મઝદાઝનાન ચળવળ

એ પછી દસ્તુરજી હોરમઝદીયાર મિરઝાંએ અમેરિકા અને યુરોપમાં મઝદાઝનાન ચળવળે સર્જેલી ભયંકર સ્થિતિ અંગે ઈશારા કરી ૧૯૪૦ ના મે માસના True મેગેઝીનમાં Ansne Garber નામના લેખકે લખેલા લેખ વીશે ઉલ્લેખ કર્યો હતો. (આની વિગત અમે હવે પછી આપીશું).

દસ્તુરજી ડૉ. હોરમઝદીયાર મિરઝાંએ જણાવ્યું હતું કે ઉપલાં લખાણ મુજબ, ધર્મ અને સુધારાને નામે અમેરિકા અને યુરોપમાં ચાલેલી આ મઝદાઝનાનની ભયંકર ચળવળના મુખ્ય બે પાયાઓ હતા:

(૧) ધર્મ-ક્રિયાને નામે નિર્દોષ જવાન છોકરાં છોકરીઓને આડે માર્ગે લઈ જવા; અને

(૨) પૈસાને ખાતર ધર્મક્રિયાને નામે ખૂનો કરવાં.

અમેરિકા અને યુરોપમાં અનેક નિર્દોષ જવાનો અને ઉંમરે પુણેવાઓ આ ભયંકર બદીમાં ફસ્યાં હતાં.

અમેરિકન શ્રીમંત બાનુની દોલત પડે અને ફરામરોઝ અરદેશર બોદની કારસાજ અને આગેવાનીથી એ જ નાશ-

કારક મઝદાઝનાન ચળવળ પારસી કોમમાં દાખલ થઈ; વરસો સુધી તેને ધામધૂમના અહેવાલો વર્તમાનપત્રોમાં છપાયા. પરંતુ મુંબઈમાં એ ચળવળ માત્ર “ઉંચિ દમ લેવાની ક્રિયા” સુધી પુગી. આ નાશકારક ચળવળ આગળ વધે તે આગમ્ય અને દાબી દેવામાં આવી. આ નાશકારક ચળવળનો નાશ કરવામાં બહેસ્ત-બહેરેહ ઓર્વેડ ડૉ. જમશેદજી માણેકજી ઉનવાળાએ આગેવાન ભાગ લીધો હતો તે માટે પારસી કોમ એ ભલા વિદ્વાન નરને સદા આભારી જીગરે યાદ કરશે. (તાળીઓ).

અત્રે હું ફરીથી સૂચના કરું છું કે મુંબઈ હાઈ કોર્ટમાં મઝદાઝનાન કેસ ચાલેલો તેની સઘળી સત્તાધારી વિગતો એકઠી કરી એક ચોપડી રૂપે છપાવી બહાર પાડવી. તેમ જ True મેગેઝીનના મે ૧૯૪૦ના અંકમાં મઝદાઝનાન વિષે જે લેખ પ્રગટ થયો તે લેખ તેના ગુજરાતી તરજુમા સાથે છપાવી બહાર પાડવો. આવાં પ્રકાશનોથી ધર્તિંગ કરનારા ધર્મ-ઢોંગીઓથી જાહેર પ્રજા છેતરાતી અને આડે માર્ગે જતી અટકે.

જવાન વગ્નિ અપીલ

જવાન વગ્નિ અપીલ કરું છું કે તેઓ દીની અને કોમી બબાતોના અભ્યાસ કરે, અને દીની અને કોમી સવાલોમાં વધુ અને વધુ રસ લે. આપણી દીન અને કોમની સાચવણી અને જળવણી માટે ઈરાનમાં જરથોસ્તી પ્રજાએ ભૂતકાળમાં ભારે જુલમો અને હાડમાગીઓ વેઠી છે. દીન અને કોમની જળવણી માટે આપણા વડીલો ઈરાન છોડી હિંદમાં આવી વસ્યા, તેઓએ દીન અને કોમનો મિનોઈ વારસો જળવી રાખ્યો, આપણને તે આપ્યો, અને હવે આપણી ફરજ છે કે એ દીની વારસો સાચવી રાખી આપણી હવે પછીની ઓલાદને આપવો.

આપણાં વડીલો ‘પ્રમાણીકપાણું’, ખડતલ મહેનત અને દીની એતેકાદથી આગળ વધ્યા, સુખી અને આબાદ થયા. સર્વથી અગત્યની બાબત આ છે કે આપણા ઘરના વાતાવરણમાં પારસીપાણું અને જરથોસ્તીપાણું હોવું જોઈએ. ઘરનાં સારાં વાતાવરણથી બાળકો ઉપર ઘણી સારી અસર થશે. ઘરના વાતાવરણમાં પ્રમાણીકપાણું, સાદુ જીવન, માન અને સ્નેહ, પવિત્ર એતેકાદ, દીની જ્ઞાન, કુશતી, ભણતર, અવસ્તા વાણી, તે ઉપરાંત જાહેર જિંદગીમાં દરેક કોમ તરફ માન, મિત્રતા, નમ્રતા, રૂડું ચારિત્ર, ખડતલ મહેનત અને પ્રામાણીક કોશેશ.

પાક દાદરા હોરમજદ આપણી દીની અને દુન્યવી ફરજો અને કાર્યમાં આપણને મદદ કરે!
(જશભેર તાળીઓ)

UNITED MOTORS (INDIA) LIMITED

AUTHORISED DEALERS OF

TATA DIESEL VEHICLES AND BUS CHASSIS

for

BOMBAY - THANA - KOLABA and RATNAGIRI

DISTRICTS IN MAHARASHTRA:

**Jobs of Servicing, Repairs, Complete
Overhauling of Engines Undertaken.
Efficiency and Good Workmanship is
the Motto of the Work-Shop.**

**WORKSHOP - AT ARTHUR BUNDER ROAD, COLABA
BOMBAY-5, (NEAR RADIO CLUB.)**

TELEPHONES: **211031,**

Spare Parts Sales Depot and Car-Workshop

AT 39 N. S. PATKAR MARG, BOMBAY

TELEPHONES **357616/357617/357618**

DEALERS FOR

TATA
DIESEL VEHICLES

Dasturji Hormuzdiar Kaiyoji Mirza, The President of the Mammoth Meeting of 1st April 1970 delivering his memorable speech.

A view on the stage: To the extreme right is Mr. Nanabhoy Byramji Jeejeebhoy who now takes prominent part in stabilizing orthodoxy in the community